

Η ΒΑΠΤΙΣΜΑ

ΣΙΟ & ΧΥ

ΙΩ

Ω
Ο ΙΔ
ΤΕ

THE FAITH

January - March 2022
Volume 72 No.1

PASTORAL LETTER FOR THE FEAST OF THE LORD'S RESURRECTION 2022

† NICOLAE

by the mercies of God

Archbishop of the Romanian Orthodox Archdiocese of the United States of America and Metropolitan of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas

To the Beloved Clergy and Orthodox Christians of our Holy Archdiocese, peace and unwavering hope from Christ the Risen Lord, and from us hierarchical blessings.

In Him was life, and that life was the light of all mankind. The light shines in the darkness, and the darkness has not overcome it (John 1:4-5)

Most Reverend Fathers, Beloved Faithful, Christ is risen!

In this morning of the Lord's Resurrection, we hold in our hands lighted candles that pierce the darkness, proclaiming the victory of light over darkness, of the life that comes from God over the darkness of hate, injustice, enmity and death. The candle we hold is not just some liturgical object, but it is the symbol of the truth we proclaim, that of the triumph of life over death through the Savior's Resurrection. By it we express the experience that the darkness of the human condition has been pierced by the light that shines from the tomb, that Christ is Risen from the dead, trampling down death by death and granting life to those in the tombs.

What is this darkness that seeks to overcome the light? These days we probably understand better than at other times that it is the darkness of our own sinfulness and of the ignoring of the life of our neighbor, who is, just like us, the image of God and a human being redeemed by the blood of Christ on the Cross. It is the darkness of the minds of some of our fellow human beings, who even bear the name of Christians, who do not treasure life and believe they can solve the world's problems with weapons in hand. **It is the darkness of enmity and of conflict among human persons.** It is the tragedy of the fear of death which has held us in slavery all our lives (see Hebrews 2:15). Christ has freed us from all of these things through His death and Resurrection!

In Him was life, and that life was the light of all mankind, St. John the Evangelist tells us. And St. John Chrysostom explains: "Christ's word of truth shone upon falsehood and made it disappear. **By suffering death He conquered death and brought to life those who had been held by it.** Since then, neither death nor falsehood can any longer overcome the light which shines upon all."¹

The life which was the light of mankind at the beginning of creation conquered death which appeared to have dominion over all of creation. The songs from Resurrection morning proclaim this trampling of death. St. John Chrysostom says, "Let no one fear death, for the Savior's death has delivered us from death..."² And the same holy father continues, "Today the bonds of death and the victory of hades have disappeared. Today is the fitting time to again speak those prophetic words: *Where, O death, is your sting? Where, O hades, is your victory?*"³ Today our Master shattered the gates of bronze and conquered the very face of death. But why do I speak about the face of death? **He changed the very name of death. Now death is no longer called death, but repose and sleep.**"⁴ From Adam to Christ, the history of man was marked by estrangement from God, which brought death. Life ends at the grave, recording the failure of a human existence which has been awaiting its salvation. Salvation was brought

by the Resurrection of Christ, transforming death into repose, that is, into a *passage* toward a life of communion with God and *expectation* of the eternity of the Kingdom.

Today is the proper time, St. John Chrysostom tells us, for all to exclaim those words spoken by the blessed David: *Who can proclaim the mighty acts of the LORD or fully declare his praise?*⁵ For behold, the desired and saving feast has come to us, the day of the Resurrection of our Lord Jesus Christ, **the basis of peace, the cause of reconciliation, the ceasing of wars, the trampling of death, the defeat of the devil.**⁶ The doxastikon of the Praises intoned at the Resurrection Matins speaks to us of this reconciliation between brothers: *It is the day of the Resurrection. Let us shine brightly for the festival, and also embrace one another. Brethren, let us say even to those who hate us, "Let us forgive everything for the Resurrection." And thus let us cry aloud, "Christ is risen from the dead, by death trampling down upon death, and to those in the tombs He has granted life."* What can cause us "to forgive all things on the Resurrection" and to consider all our fellow humans brothers? Undoubtedly the belief that Christ is risen. And **if Christ has risen we too will be resurrected, for as in Adam all die, so in Christ all will be made alive.**⁷

We cannot but seek to receive this proclamation and *be illumined* with the understanding of the fact that our entire Christian life is verified by our manifesting this light. **The enmity, hatred, and fear in our world will not be eliminated except through the proclamation of the joy of the Resurrection by every one of us** who call ourselves Christians, understanding that from us the changing of the face of the world can begin. We all pray at the Divine Liturgy *for the peace from above, for the peace of the whole world, for the stability of the Holy Churches of God, and we add litanies for deliverance from all injustice, oppression and persecution, and for the cessation of war.* Christians who pray fervently can bring this peace through a pure countenance, through good deeds, through tolerance toward all, for Christ has risen for all.

I urge you all, clergy and faithful, **to pray fervently for peace and to witness during these days to our belief that death has been conquered by Christ through the Resurrection.** May this good news be for all of us a motive for joy and hope that the trials of the world will not overcome the light that shines from the tomb!

I embrace you in Christ the Risen Lord and I wish you health and a joyful feast!

Truly He is risen!

Your Brother in Prayer to God,
† Metropolitan NICOLAE

Chicago, the Feast of the Lord's Resurrection, 2022

Notes

¹ St. John Chrysostom, *Homily V on the Gospel of John*, in Archbishop Dmitri Royster, *The Holy Gospel according to St. John. A pastoral commentary*, p. 12.

² *The Catechetical Paschal Homily of our Father Among the Saints, St. John Chrysostom, Archbishop of Constantinople.*

³ *Hosea 13:14; 1 Corinthians 15:55.*

⁴ *Predici la sărbători împărătești și cuvântări de lauda la sfinți*, translated by Preot Prof. Dumitru Fecioru, București, 2006, p. 148.

⁵ *Psalms 105:2 (LXX).*

⁶ *Predici la sărbători împărătești...*, p. 148.

⁷ *1 Corinthians 15:22.*

THE FAITH

Credința

CONTENTS

COVER: ANNUNCIATION ICON

- 2 PASTORAL LETTER FOR THE FEAST OF THE LORD'S RESURRECTION 2022 by His Eminence Metropolitan Nicolae
- 4 ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI
de Protos. Hrisostom Ciuciu, Mănăstirea Putna
- 6 PAȘTELE: O CHEMARE CONSTANTĂ
de Pr. George Bazgan
- 8 RUGĂCIUNE LUI IISUS – SCURTĂ EXPLICAȚIE ȘI DEZVOLTĂRI ACTUALE de Pr. Prof. Dr. Daniel BUDA
- 9 THE GREATEST WORDS EVER WRITTEN
by Fr. John Downie
- 12 SERVING GOD AND PEOPLE ON AMERICAN SOIL
by Fr. Julian Anitei
- 15 ROMANIAN ORTHODOX CHURCH HOLY SYNOD HOLDS FIRST MEETING OF 2022: DECISIONS
- 16 AN INTERPRETATION OF THE PRAYER "LORD, HAVE MERCY" BENEFICIAL FOR EVERY CHRISTIAN
- 17 ZIUA DE ODIHNĂ
de Pr. Ștefan Drăgoi
- 19 DIN VIRTUALUL NEFINIȚEI SPRE VIRTUTEA CELUI CE ESTE!
de Protosinghel Vasile Bîrzu
- 21 ARHIMANDRITUL MELCHISEDEC ȘTEFĂNESCU ȘI UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE
de Pr. Prof. Dr. Theodor Damian
- 23 THE SUNDAY OF ORTHODOXY CELEBRATED IN CHICAGO
- 24 POVEȘTEA A 20 DE ANI DE ROMÂNISM ÎN VESTUL STATULUI NEW YORK – O ZI DE BUCURIE ȘI DE BINECUVÂNTARE LA BISERICA SF. TREIME DIN ROCHESTER/VICTOR NY de Pr. Daniel Ene
- 25 TABĂRĂ DE FAMILIE SFINȚII MUCENICI MONTANUS ȘI MAXIMA MONO, ONTARIO - 2022 de Carmen Ognean
- 26 PASTORALĂ LA PRAZNICUL ÎNVIERII DOMNULUI 2022 de Preasfințitul Ioan Casian

Opinions published in this magazine do not necessarily reflect the position of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas unless so stated.

ANNUAL SUBSCRIPTION:

USA, \$10.00

Canada, \$15.00

International, \$25.00

The Faith Magazine is published quarterly by the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas

Postmaster send address changes to Credința – The FAITH, 5410 North Newland Avenue, Chicago IL, 60656-2026, USA

Editorial Board:

His Eminence Metropolitan Nicolae

His Grace Bishop Ioan Casian

V. Rev. Fr. Vasile Mureșan

V. Rev. Fr. Daniel Ene

V. Rev. Fr. George Bazgan

Întâmpinarea Domnului

Iată, Acesta este pus spre căderea și spre ridicarea multora din Israel și ca un semn care va stârni împotriviri. Și prin sufletul tău va trece sabie, ca să se descopere gândurile din multe inimi (Luca 2, 34-35)

Sărbătoarea Întâmpinării Domnului este una dintre sărbătorile foarte îndrăgite ale Ortodoxiei, avându-și rădăcinile adânc în Scriptura Vechiului Testament. Astfel, încă de la început ne sunt puse înaintea acestor temeuri:

Și când s-au împlinit zilele curățirii lor, după legea lui Moise, L-au adus pe Prunc la Ierusalim, ca să-L pună înaintea Domnului, precum este scris în Legea Domnului, că orice întâi-născut de parte bărbătească să fie închinat Domnului și să dea jertfă, precum s-a zis în Legea Domnului, o pereche de turturele sau doi pui de porumbel (2, 22-24).

Această „curățire” conținea trei elemente: 1. Curățirea Mariei (Levitic 12, 6-8), care a implicat o jertfă oferită la Poarta Nicanor în curtea femeilor; 2. Răscumpărarea fiului întâi-născut (Ieșire 13, 1-2), care a implicat cinci șekeli (Numeri 3, 47-48) și pe care Sf. Ev. Luca nu i-a menționat și 3. Afierosirea fiului întâi-născut (vezi 1 Regi 1, 11, 22, 28). Această curățire trebuia să se facă la patruzeci de zile după nașterea lui Iisus (șapte zile după naștere – circumcizia; treizeci și trei de zile după circumcizie – curățirea: cf. Levitic 12, 3-4).

Faptul că Legea este menționată de cinci ori în această relatare (Luca 2, 22, 23, 24, 27, 29), reiterează

valoarea ei ca ghid moral. De ce este important acest aspect? Pentru că modelul relației dintre Dumnezeu și om pe care-l găsim în Vechiul Testament (VT) rămâne același. Trebuie să menționăm faptul că în VT, atunci când se vorbea despre Dumnezeu, de cele mai multe ori se făcea referire la Dumnezeu-Tatăl. El era Acela care trimitea cuvântul proorocilor și la El raportându-se, evreii nu îndrăzneau să-I spună pe nume. Acest lucru este păstrat și în teologia noastră unde, pornind de la cuvântul Sf. Ev. Ioan („Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată; Fiul cel Unul-Născut, Care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut” – Ioan 1, 18) și apoi cel al Mântuitorului Hristos („De atâta vreme sunt cu voi și nu M-ai cunoscut, Filipe? Cel ce M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl. Cum zici tu: Arată-ne pe Tatăl?” – Ioan 14, 9), se arată că Dumnezeu-Tatăl este prin definiție nevăzut, căci Tatăl poate fi descoperit în modul cel mai fericit doar în Fiul (în ascultarea Lui desăvârșită). Acest lucru ne arată că, după cum se arată în VT, anume că teologia se întemeia în principal pe relația dintre Dumnezeu și om, mai bine zis la dinamica dintre cuvântul trimis de Dumnezeu și răspunsul omului la acest cuvânt. Abia în Noul Testament (NT), prin Întruparea Fiului Întâi-Născut, acest răspuns al omului a devenit – prin faptul că era răspunsul la chemarea lui Dumnezeu –

împreună-lucrare cu Dumnezeu și, prin aceasta, o responsabilizare mai presus de condiția omenească.

Fiecare copil de sex masculin, primul născut al unei femei, urma să fie adus la Templu ca ofrandă. Dacă citim în Vechiul Testament despre instaurarea actului descoperim că Dumnezeu le-a poruncit evreilor să aducă la templu, ca jertfă de sânge, pe copiii de sex masculin din fiecare familie întâi născuți, ca răscumpărare pentru întâiul-născut al Egiptului, care trebuia să moară pentru ca evreii să fie liberi. De aceea a fost adus fiecare copil de parte bărbătească întâi născut și Dumnezeu avea dreptul la moarte și la viață asupra lui. Secol după secol, Dumnezeu a acceptat ca ofrandă alternativă, oile turturele și porumbelii și o dată numai în întreaga istorie a acceptat o ofrandă umană: Fiul Său Unul-născut a devenit omul care a trebuit să moară pe Cruce pentru a răscumpăra omenirea. Sărbătoarea Întâmpinării Domnului este cea care face legătura dintre aceste două evenimente, în contextul mântuirii noastre, care ar trebui înțeleasă – mai ales în acest cadru – ca fiind restaurarea relației dintre Dumnezeu și om, ca așezare la loc a răspunsului omului la chemarea lui Dumnezeu.

În acest Prunc, vedem acum împletindu-se, pe de o parte darul cel mai de preț al lui Dumnezeu, iar pe de cealaltă parte, darul omului, ca răspuns la acest dar. Două persoane sunt acelea care mijlocesc această dăruire reciprocă: Maica Domnului și Dreptul Simeon. Maria, trebuia să fie și ea curățită, conform Legii, lucru pe care l-a și îndeplinit în mod formal (asemenea Fiului ei, care nu avea nevoie de curățire, dar care trebuia să ridice Legea la o altă înălțime prin împlinirea ei), pentru ca mai apoi să-L poată afierosi pe Unicul ei Fiu. Astfel, darul lui Dumnezeu intră în lume, se pune în slujba omenirii. Dacă privim – așa după cum ne-o înfățișează iconografia ortodoxă – acest eveniment, putem observa faptul că Sfânta Sfintelor devine acum (lucru care s-a păstrat în liturgica noastră) mormântul către care, iată Maica își aduce acum Pruncul spre jertfire. Avem așadar acum, prin aducerea lui Iisus la Templu, Crucea și mormântul.

Dreptul Simeon, cel care Îl primește în brațele sale pe acest prunc, este închipuirea Preotului prin care Iisus Se aduce pe sine ca jertfă. Să privim iarăși această imagine prin ochii iconografiei ortodoxe și să recunoaștem în acest drept care ține în brațele sale Jertfa cea de Taină. El se află înaintea altarului, cu fața îndreptată către Maica Domnului căreia, înainte de a-i încredința Pruncul, i se adresează:

Iată, Acesta este pus spre căderea și spre ridicarea multora din Israel și ca un semn care va stârni împotriviri. Și prin sufletul tău va trece sabie, ca să se descopere gândurile din multe inimi!

Acum prin Dreptul Simeon, aflat înaintea Altarului (ieșind din el, adică), avem pusă înaintea ochilor Învierea Domnului. De aceea și cuvintele lui – *Acum slobozește pe robul Tău ... în pace* – arată învierea care va răsări din mormânt, căci el era conștient că acest moment reprezintă sfârșitul vieții lui. Cu toate

acestea el putea să vadă – mișcat fiind de Duhul, așa după cum ne încredințează Sf. Ev. Luca (2, 25) – învierea. Spune chiar Sf. Grigorie Teologul că Simeon parcă s-a întrecut cu cei 14000 de prunci pentru a ajunge înainte în locuința morților, pentru a vesti venirea Răscumpărătorului...

Dar această Înviere cere un răspuns din partea omului, de aici și cuvintele pe care Simeon i le-a spus Maicii Domnului. Întotdeauna prezența lui Dumnezeu și lucrările Lui printre oameni au provocat. Dumnezeu nu ne vrea leneși, nelucrători; nu cere de la noi o ascultare și o iubire teoretică (cf. Matei 5, 16; 1 Ioan 3, 18), ci vrea să-Și vadă chipul reflectat în noi, vrea ca jertfa Lui să devină iubirea noastră.

„Acesta este pus spre căderea și spre ridicarea multora din Israel...”

Iată chemarea și răspunsul în tensiune, iată provocarea pe care mereu, mereu Dumnezeu o stârnește în inimile noastre, atunci când vine către noi. Tensiunea este mare, războiul este serios, de aceea și răspunsul nostru este pe măsură, căci acesta este cel care ne poate ridica sau coborî.

„Un semn care va stârni împotriviri...”

Desigur că firea noastră căzută este cea care se împotrivesc („Căci nu fac binele pe care îl voiesc, ci răul pe care nu-l voiesc, pe acela îl săvârșesc” — Romani 7, 19), dar aceasta nu trebuie să ne sperie, deși acest lucru va sfredeli adâncul ființei noastre. Important este că acesta este „semn” de la Dumnezeu, lucrarea care, începută de El, trebuie continuată prin pocăința noastră, care înseamnă a primi (așa precum odinioară Iov, *cele bune ca și pe cele rele* – Iov 2, 10), a accepta această responsabilitate de împreună-lucrători cu Dumnezeu, iar nu împotriviți. Acest semn, după cum spune Sf. Vasile cel Mare, este Crucea Domnului, care a fost înălțată așa precum odinioară Moise a înălțat șarpele de aramă în pustie ca pe un semn (Numeri 21, 8) al nădejzii. Iar pentru faptul că este și semn al Învierii, al schimbării radicale a omului, a biruinței asupra răului, spune Sf. Ioan Gură de Aur, provoacă împotriviri.

„Și prin sufletul tău va trece sabie...”

Iată un cuvânt pe care, credem noi, Simeon i l-a adresat doar Maicii Domnului. Prin faptul că aici se menționează sufletul, nu și trupul, trebuie să înțelegem că nu despre felul în care va muri Maica Domnului prorocște Simeon, ci despre durerea provocată de jertfă, adâncită de împotrivirea celor răi. De aceea Venerabilul Beda face aici trimitere la Psalmul 56: „Fiii oamenilor, dinții lor sunt arme și săgeți și limba lor sabie ascuțită” (v. 6). Dar această durere, fiind sufletească, poate fi împărțită, drept pentru care, Sf. Grigorie de Nyssa spune că aceste cuvinte nu au avut menirea de a o izola pe Maica Domnului în pătimirea sa, iar Ven. Beda adaugă că prin sufletul întregii Biserici va trece această sabie. Cu adevărat, dacă suntem într-adevăr mădulare ale aceluiși trup al lui Hristos, Biserica, vom împărții toți aceeași durere...

„Ca să se descopere gândurile din multe inimi...”

În primul rând să înțelegem că o astfel de jertfă trebuie nu atât înțeleasă, cât trebuie acceptată și împărtășită. Atunci când suntem în stare de pocăință, ne deschidem inima într-o deplină disponibilitate față de Dumnezeu, ceea ce face ca durerea să sfredească până în adâncurile inimii, acolo unde chipul lui Dumnezeu se cere a fi descoperit. Atunci se împlinște și cuvântul psalmistului, care zice că „ziua și noaptea s-a îngreunat peste mine mâna Ta și am căzut în suferință când ghimpele Tău mă împungea” (Psalmul 31, 4-5). Dar acest lucru, observă Origen, are darul de a curăța acele păcate care până atunci, fiindcă erau ascunse, nu puteau fi distruse. De aceea psalmistul continuă, vorbind ca pentru cei drepti: „păcatul meu l-am cunoscut și fărădelegea mea n-am ascuns-o, împotriva mea”.

Răspunsul nostru la iubirea jertfelnică a lui Dumnezeu: iată esența acestei Sărbători! Amintindu-ne aceste pasaje ale Scripturii care ne-au lovit în inimă, care ne-au legat inima de bucurie, care ne-au făcut mintea luminoasă, iar voința vie și puternică, să recunoaștem în ele momentele în care Dumnezeu a venit la noi și să le transformăm în momentele în care noi am început întoarcerea noastră către El. Dacă trăim aceste momente cu demnitate – și nu vorbim aici despre acele lucruri pe care nu le înțelegem încă, ci despre cele care au devenit în inima noastră realitate, viață – avem iată un început bun. De aici, de

la acest început, oricât de triști am fi că aceste momente sunt puține sau par că sunt mici, oricât de nedesăvârșiți suntem, chiar și din punct de vedere potențial, ne putem bucura. De ce? Pentru că orice început din partea noastră poartă în adâncul său certitudinea că mâna lui Dumnezeu o apucă pe a noastră, că acesta este începutul de la care putem să creștem tot mai mult în adâncurile comuniunii noastre cu Dumnezeu.

Maica Domnului, care a primit toate acestea cu o iubire care depășește firea omenească și îngerească, este modelul pe care trebuie să-l avem mereu înaintea ochilor atunci când vrem să ne angajăm în această împreună-lucrare cu Dumnezeu și, nu este un lucru pe care ne putem permite să-l amânăm sau să-l evităm. Sf. Serafim de Șarov avea obiceiul de a le spune celor care veneau pentru a se spovedi: Dumnezeu te iartă, dar tu să nu uiți ce preț a trebuit El să plătească pentru asta! Iar un copil, fiind întrebat ce este credința, a răspuns: „Dumnezeu ne-a dat viața iar noi, dacă avem obraz (adică credință), I-o dăm înapoi!”

**Protos. Hrisostom Ciuciu,
Mănăstirea Putna**

PAȘTELE: O CHEMARE CONSTANTĂ

“Veniți toți credincioșii să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos; că iată, a venit prin Cruce mântuire la toată lumea. Totdeauna bincuvântând pe Domnul, laudăm Învierea Sa; că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a călcat” (Utrenia).

Aceasta este invitația care se adresează credincioșilor în toate bisericile ortodoxe în noaptea Învierii și în fiecare duminică dimineața la slujba Utreniei. După citirea uneia din cele 11 Evanghelii ale Învierii, preotul, cântând această frumoasă cântare, aduce Sfânta Evanghelie în mijlocul bisericii pentru a fi venerată de credincioși.

În timp ce soarele își începe urcușul pe firmamentul de vârstă cosmică, credincioșii ortodocși se adună în bisericile lor (unele foarte modeste, altele adevărate opere de artă sau catedrale), pentru a-și afirma vocația/menirea de ființe liturgice și a constitui biserica văzută și

dinamică. Ei vin ca să cinstească Ziua Domnului – Duminica - când Biserica sărbătorește Învierea Domnului și Mântuitorului nostru. Vin, precum au venit femeile mironosițe în zorii re-nașterii noastre spirituale, numai că acum ei știu foarte bine că piatra de la intrarea Mormântului a fost pentru totdeauna răsturnată și că lumina Învierii le va lumina mintea și inimile, făcându-i vrednici de a participa la praznuirea Euharistică, - cea mai înaltă formă de rugăciune și mulțumire pe care oamenii sunt capabili să o aducă. Ei răspund invitației mesianice “VINO!”, care constituie unul dintre elementele fundamentale ale Creștinismului. Într-adevăr, din momentul în care Cuvântul lui Dumnezeu Înrupat, Hristos

Mântuitorul nostru, a adresat pescarilor această chemare simplă “Vino și-mi urmează,” făcându-i martori oculari ai învățăturii divine și minunilor Sale, aceeași invitație este adresată fiecărei generații și fiecărei ființe omenești care vine în lume.

Întrucât Dumnezeu prețuiește atât de mult marele dar al libertății de voință pe care El Însuși îl sădește în fiecare din noi, mesajul Său ni se adresează întotdeauna sub formă de chemare/invitație. Deși invitația se adresează tuturor (“**Veniți toți credincioșii!**”), răsplata va fi acordată în mod individual și va fi în funcție dacă și cum am răspuns fiecare la chemarea Sa.

Chemarea la transformarea duhonică prin post, rugăciune și pocăință este adresată de Biserica Ortodoxă cu mult înainte de „Praznicul praznicelor.” În duminica I-a din Postul Mare, suntem chemați împreună cu Natanail să-L vedem pe Hristos: “**Vino și vezi!**” La jumătatea călătoriei noastre duhovnicești, în duminica Sfintei Cruci, chemarea de a ne lepăda de noi înșine, a ne lua crucea și a urma lui Hristos este înnoită, amintindu-ni-se totodată că sufletul, această suflare dumnezeiască (scânteie divină) în noi, este mai de preț decât lumea întregă: “*Căci ce ar folosi omul dacă ar dobândi lumea toată și și-ar pierde sufletul său? Sau ce poate da omul în schimb pentru sufletul său?*” (Marcu 8, 36-37).

În contextul Praznicului mântuitor al Învierii lui Hristos (Paștele), chemarea are o semnificație mai adâncă și mai profundă. Înainte de începutul slujbei Învierii, preotul, purtând o lumânare aprinsă, invită credincioșii: **VENIȚI DE LUAȚI LUMINĂ! LUMINA LUI HRISTOS LUMINEAZĂ TUTUROR.**” Răspunzând chemării, credincioșii se apropie și își aprind lumânările, acesta fiind în sine un act de comuniune cu Hristos, căci acum fețele și inimile lor sunt luminate de “lumina lui Hristos cel înviat.” Ei dețin acum (fizicește și duhovnicește) lumina lui Hristos care le luminează drumul călătoriei pământești, călăuzindu-i la destinația finală: împărăția cea veșnică și mărită a lui Dumnezeu. Mergând apoi afară (în împărăția cea largă a lui Dumnezeu), ei așteaptă vestirea îngerului: “**NU ESTE AICI; CĂCI A ÎNVIAT PRECUM A SPUS!**” (Matei 28,6). Apoi, ca deținători ai luminii și de adevărului, aduc întregii lumi vestea cea bună, cântând: “*Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le.*”

Atât de puternic este mesajul îngerului, încât cei care au răspuns în mod pozitiv chemării, devin ei înșiși vestitorii Învierii lui Hristos: se îmbrățișează și se salută unii pe alții, afirmând și confirmând adevărul care constituie temelia credinței creștine: “**HRISTOS A ÎNVIAT! ADEVĂRAT A ÎNVIAT!**”

Acesta este, într-adevăr, motiv pentru prăznuire! Rătăcirea lor fără nici o țință prin pustiul spiritual, precum și seceta dăunătoare s-au sfârșit și Biserica îi

cheamă pe toți să-și potolească setea cu apa cea vie: “**Veniți** să bem băutură nouă, nu din piatră stearpă făcută cu minuni; ci **din izvorul nesticăciunii**, cel izvorât din mormântul lui Hristos, **întru Care ne întărim**” (Slujba Învierii).

Ce expresii frumoase! Ce privilegiu și ce cinste de a fi invitați să ne împărtășim “din izvorul nesticăciunii” și să “ne întărim” întru Hristos cel înviat! Cum poate cineva să respingă această invitație? Cum poate cineva să piardă această ocazie? Aceasta este, într-adevăr, rațiunea pentru Patima cea de bună voie și Învierea cea de a treia zi a Domnului: ca noi să putem fi altoiți (“întăriți”) pe El și să creștem ca “mlădițe” sănătoase și roditoare, menținându-ne în comuniune constantă cu “Vița,” Hristos Însuși (Ioan 15,1-6).

Învierea lui Hristos deschide ușile raiului tot celui ce este “binecredincios și iubitor de Dumnezeu” și “slugă înțeleaptă,” precum spune atât de elocvent Sf. Ioan Hrisostomul: “*Pentru acesta, intrați toți întru bucuria Domnului nostru; și cei dintâi și cei de al doilea, luați plata... Gustați toți din ospățul credinței... Că s-a arătat Împărăția cea de obște.*” (Cuvânt la Învierea Domnului).

Iată ce-i așteaptă pe cei care au acceptat chemarea dumnezeiască și s-au ostenit de-a lungul călătoriei pământești să-L urmeze pe Hristos și să-L facă văzut lumii prin exemplul lor personal, învrednicindu-se astfel de auzirea invitației Lui la Judecata cea de apoi: “*Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți împărăția gătită vouă de la întemeierea lumii...*” (Matei 25,34).

Este interesant de remarcat că atunci când Hristos va veni din nou “*întru mărirea Sa și toți sfinții îngeri împreună ce El*” (Matei 25,31), va adresa aceeași invitație/chemare pe care a făcut-o la începutul misiunii sale publice: **VENIȚI!**, - care penetrează timpul și spațiul – tuturor celor care și-au petrecut viața în comuniune cu “Izvorul nesticăciunii,” participând la viața sacramentală a Bisericii și traducând mesajul Învierii în viața lor de fiecare zi, precum cântă Biserica Ortodoxă: “*Ziua Învierii! Și să ne luminăm cu prăznuirea, și unul pe altul să ne îmbrățișăm. Să zicem: fraților și celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru Înviere. Și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le.*”

HRISTOS A ÎNVIAT!
ADEVĂRAT A ÎNVIAT!

Pr. George Bazgan

Rugăciune lui Iisus – scurtă explicație și dezvoltări actuale

”Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!” – aceasta este rugăciunea numită în tradiția ortodoxă ”a lui Iisus” sau a ”a inimii” pe care mai ales monahii o repetă ca parte a practicii lor ascetice personale. Fiecare dintre cele două denumiri pune accent pe un aspect esențial al acestei rugăciuni. ”Rugăciunea lui Iisus” relevă faptul că Cel căruia ne rugăm este Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul nostru. În tradiția noastră ortodoxă avem rugăciuni adresate fie Tatălui, fie Fiului, Fie Sfântului Duh, deci unei Persoane a Sfintei Treimi, dar și lui Dumnezeu Cel în Treime, sau Sfintei Treimi. Denumirea ”rugăciunea inimii” relevă faptul că unul dintre țelurile acestei rugăciuni este de a coborî în inimă și de a face inima, care joacă un rol atât de important în spiritualitatea biblică, să se roage în noi. În acest fel creștinul ar putea să împlinească porunca paulină aparent imposibil de împlinit: ”Rugați-vă neîncetat” (I. Tes. 5, 17). Dacă inima se roagă, fiind singurul organ omenesc care niciodată nu se oprește, rugăciunea noastră devine neîncetată.

Dacă luăm cuvintele din rugăciunea lui Iisus, vedem că acestea sunt de origine biblică. În Filipeni 2,11 citim că ”Domn este Iisus Hristos”. S-a preferat desigur, expresia ”Fiul lui Dumnezeu” de asemenea biblică – se găsește, de exemplu, în Luca 1,35, Matei 8,29; 14,33 – pentru că aceasta este calitatea fundamentală a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. ”miluiește-mă pe mine păcătosul, aduce aminte de rugăciunea vameșului din templu ”Dumnezeule, fii milostiv mie păcătosului” (Luca 18,13). De asemenea, strigătul femeii cananeience din ținuturile Tirului și ale Sidonului către Mântuitorul Hristos pentru a-i izbăvi fiica greu chinuită de un demon, aduce aminte de rugăciunea lui Iisus: ”Miluiește-mă, Doamne, Fiul lui David” (Matei 22,15). Aici accentul cade pe rugămintea de miluire a femeii care nu face parte din neamul lui Israel. De aceea femeia cananeiancă, deci păgână, îl numește pe Mântuitorul Hristos ”fiul lui David”. Așa cum era firesc, rugăciunea lui Iisus a preluat o formulă de adresare plină de sens teologic: pentru creștini Iisus Hristos este ”Fiul lui Dumnezeu”.

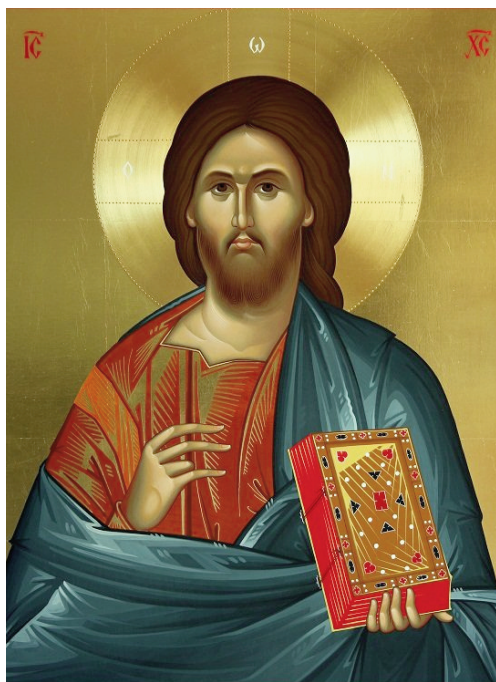
La începutul acestui scurt studiu, am spus că rugăciunea lui Iisus este considerată în tradiția ortodoxă ca fiind parte a practicii ascetice monahale personale. În ultimii ani, ca urmare a influenței tot mai mari a mișcării neopatractice ortodoxe, activă în primul rând în diasporă, care își dorește o revenire la tradiția teologică și spirituală a Sfinților Părinți, practica rugăciunii lui Iisus a cunoscut cel puțin trei dezvoltări majore.

Prima dezvoltare este legată de faptul că practica rugăciunii lui Iisus nu mai este considerată ca fiind exclusiv apanajul mediului

monastic, ci ca urmare a dezvoltării unei tradiții ascetico-filocalice pentru toți creștinii, rugăciunea lui Iisus a ajuns să fie practică tot mai mult de către credincioșii laici. Există tot mai mulți duhovnici, inclusiv din rândul monahilor, care le recomandă credincioșilor de rând deprinși cu rugăciunea profundă, să practice și rugăciunea lui Iisus. Această extindere a rugăciunii lui Iisus către toți credincioșii este în acord cu un principiu fundamental al doctrinei și moralei creștine: în creștinism și în special în Ortodoxie, nu există scrieri, învățături, slujbe sau direcții spirituale care să fie accesibile numai unui grup de inițiați sau privilegiați, ci tot ceea ce mărturisesc și practică cei botezați este

accesibil tuturor. De aceea și rugăciunea lui Iisus poate să fie practică de credincioșii de rând, chiar dacă la început a fost destinată în special monahilor. Un lucru este însă esențial: ca orice lucru ce ține de spiritual, rugăciunea lui Iisus poate să fie practică numai la recomandarea și cu binecuvântarea duhovnicului.

A doua dezvoltare relativ recentă legată de rugăciunea lui Iisus ține de transformarea ei din practică ascetică individuală în practică comunitară. Am experimentat personal practicarea rugăciunii lui Iisus în cadrul unor mici comunități de credincioși, iar practica aceasta mi s-a părut a fi de succes. Rugăciunea personală sau individuală este în tradiția ortodoxă strâns legată de rugăciunea comunitară. Desigur că practicarea comunitară a rugăciunii lui Iisus implică o schimbare a formulei. Se spune **”Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui**

Dumnezeu, miluiește-ne pe noi, păcătoșii!” în loc de ”miluiește-mă pe mine, păcătosul!” Practicanți ai rugăciunii lui Iisus, atât monahi cât și laici mi-au spus că pentru ei formula la singular li se pare prea individualistă. Cum ar putea credinciosul să se roage doar pentru el și nu pentru toți semenii? În sfârșit, pentru a evita acest sentiment de individualism, unii folosesc formula **“Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul și lumea ta!”** În acest fel nu ar fi cuprinși în această rugăciune numai semenii, ci întreaga creație a lui Dumnezeu care are nevoie de miluire de la Hristos, Dumnezeu și Mântuitorul nostru. Desigur că o alternare a practicării rugăciunii lui Iisus – când comunitar, adică împreună cu alți credincioși și sub îndrumarea unui preot, când individual, adică singur, în cămara de rugăciune a sufletului – este ceva de dorit.

A treia dezvoltare pe care o constat doar și o descriu pe scurt, fără însă a lua neapărat o poziție cu privire la aceasta, este practicarea rugăciunii lui Iisus de către membri ai altor biserici creștine în urma cunoașterii spiritualității ortodoxe în urma schimburilor ecumenice și a dialogului inter-creștin. Am avut ocazia să vorbesc cu astfel de practicanți,

care mi-au mărturisit că, în urma descoperirii *rugăciunii lui Iisus*, se simt mult mai aproape de Hristos, dar și de spiritualitatea ortodoxă. Pentru creștinii aceștia, Ortodoxia rămâne încă o comoară care abia începe să se lase descoperită. Există cel puțin două exemple din afara Bisericii Ortodoxe care arată că *rugăciunea lui Iisus* a fost preluată oficial în spiritualitățile altor biserici creștine. Astfel, Catehismul Bisericii Romano-Catolice publicat în 2019 la Vatican, amintește *rugăciunea lui Iisus* și îndeamnă la practicarea ei. De asemenea rugăciunea rozariului din Biserica Anglicană pomenește de *rugăciunea lui Iisus*.

Cu atât mai mult noi creștinii ortodocși suntem chemați să ne descoperim și mai ales să practicăm marile valori ale spiritualității noastre. *Rugăciunea lui Iisus* este, fără îndoială, una dintre aceste mari valori!

Pr. Prof. Dr. Daniel BUDA
Facultatea de Teologie Ortodoxă
“Andrei Șaguna”, Sibiu

The Greatest Words Ever Written

Even from a purely human and cultural viewpoint, the Bible is the most widely printed, translated, read, and influential book in the world. We as Orthodox Christians know that this is not what makes the Scriptures so important for us. They are Divine, inspired by the Holy Spirit and written by those that were full of the knowledge of the glory of God in the face of Jesus Christ (II Cor. 4:6). For us, their divine quality is what makes them so critical for our lives. The Gospels are considered by the Church as the height of the Divine Scriptures, revealing His Person and activity most clearly. The Gospel according to the Holy Evangelist John is the pinnacle of the Gospels, acknowledged universally by our Holy Fathers as being the most lofty and spiritual. This is why the high soaring eagle is the symbol that represents it. The Church has reserved the first few lines of the Fourth Gospel for the most sacred night of the year, Pascha! Thus revealing the relationship between the Father and the Son, “In the beginning was the Word, and the Word was with God and the Word was God.” It immediately emphasizes the Divine origin of the Son, the Logos of God.

Paradoxically, however, the loftiest Gospel employs the most limited vocabulary of them all. The greatest words ever written by man, conveying the deepest truths ever to be apprehended by mankind are written with a reduced vocabulary and language that simple children can understand! In this simple

language St John often writes on so many levels at once that he exposes the Gospel’s divine origins. Humanly speaking it would be impossible to write such a book.

One such instance is when St John writes about Christ healing a blind man, sending him to wash in the pool of Siloam. The *prima facie* level is as a miraculous healing event (a sign). As a sign it points out that the Son had been sent into the world by the Father and is the source of healing. Siloam was a pool created by King Hezekiah through sending the water from the spring of Ghihon underground to fill the pool. It was at the spring of Ghihon that Nathan anointed (*χρῖω*) Solomon as king. Now, Christ (the true King) anointed (*επιχρῖω*) the blind man whose healing is a sign of baptism and anointing with the Holy Spirit that opens the eyes of the soul. This pool was ritualistically significant for the Jewish people since their Temple sacrifices had to be washed in fresh water, also alluding to baptism as a preparation for sacrifice. At the same time it points to the stubbornness of the Old Testament Jewish people that rejected the calm and healing waters of Shiloh (another form of the word Siloam).¹

One more of the many multi-layered episodes from the holy book is Christ’s pronouncement that He is the living water and light of the world during the Tabernacle Feast. Again, living water means

fresh, flowing water. During this feast the Jews celebrated their 40 year wandering in the wilderness by living in shacks outside of their homes. At the Temple there were elaborate ceremonies involving fire and water. Living (fresh) water was carried in golden pitchers and poured out in offerings on the altar of the Temple, and eventually flowed to the Kedron Valley below. This is what took place on the last great day of the feast. This commemorated the water that flowed from the rock after Moses struck it

with his staff in the wilderness of sin. At night the Jews would burn huge oil lamps employing the used inner vestments of the priests. All of Jerusalem was lit up from this light during this time according to Flavius Josephus, the famous Jewish Historian who lived in the first century A.D. The flames commemorated the pillar of light guiding the Jews through the wilderness. So by referring Himself as the living water and the light Christ not only highlights that He is the life found in these two elements essential to all of mankind's existence, He is also recapitulating the history of the Jewish people showing Himself to be greater than Moses. He was

the One Who lead Moses! He also shows that He is the fulfillment of the Old Testament. He is the *living tabernacle*. There are many such events with a multitude of layers of significance.

After centuries of being accused by scholars, sometimes even by Orthodox scholars, as being non-historical and overtly spiritual to the detriment of historical accuracy, the Gospel according to John has been making a steady comeback in terms of scholarly acceptance of its geographical, archeological and historical accuracy.² In the same way, though many scholars still believe that St John did not write the Gospel himself, there is a strong, erudite and growing minority which is becoming more firm in the conviction that indeed St John penned or dictated the Fourth Gospel.³ As Father Vasile Mihoc says, "There is no reason to doubt St. John's authorship,"⁴ since it is attested to by many early Holy Fathers and alluded to or quoted in their writings.⁵ Yet, for us Orthodox, the seal of the Fourth Gospel's authenticity doesn't rest in human logical and scholastic proofs, but rather it resides in the fact that the Church in its ensemble has accepted it as a divinely inspired Gospel.

Unfortunately, we Orthodox often overlook the very great strength and grace our Lord and Savior Jesus Christ has offered to us in the sacred texts of the Holy Scriptures including the Gospel of John. Reading and studying St John's Gospel, like all the Holy Scriptures, should be a part of each Orthodox Christian's life. As in prayer, tremendous peace, zeal and grace can be experienced through our humble minded efforts to comprehend and actualize the Fourth Gospel in our daily lives. The first step is dedicating some time to this habit, which then becomes a desire and a self-perpetuating longing to know and live with God more deeply. **Only by cultivating the grace of the Holy Spirit through repentance, confession and sincerely attempting to be obedient to the Church at large through a canonical Orthodox priest can we come to understand and live the Fourth Gospel fully.** These above practices lead us towards obtaining the Holy Spirit, Who is the only authentic hermeneutical key for all the Scriptures.⁶

The Fourth Gospel is unique in so many ways that we can only mention a few in this introductory article. Its content is very different from the synoptic Gospels, on the surface, though it is of the same Holy Spirit. Its timeline contains a three year ministry of Jesus Christ, whereas the synoptics condense His ministry to only one, or just give us the last year. The Fourth doesn't have explicitly Christ's baptism, transfiguration or Sermon on the Mount. It was the last Gospel to be written (in Ephesus according to tradition) and was penned around the turn of the first century in order to supplement what was lacking in the synoptics, according to Eusebius of Caesarea, St Ireneus and others. This is why it is

different in form. It's ultimate purpose is given to us by the author himself, "*these are written that you may believe that Jesus is the Christ, the Son of God, and that believing you may have life in His name* (Jn 20:31)."

Perhaps the most striking difference is that there are very few miracles in the Fourth Gospel. Most scholars say there are seven signs (*σημεία*), and though this is somewhat debatable, there are certainly very few compared to the other Gospels. A *sign* is the term St John carefully chose rather than miracle, fleshing out and adding meaning to the synoptic word usually used. They manifested Christ's glory (Jn 2:11). For St John not all the signs were miraculous, such as driving the merchants from the Temple court with a whip. The signs reveal Christ's divine life/Sonship in that the ancient meaning of the word was deeper than our modern understanding of sign. They always point to the Son being obedient to the Father, yet equally God with Him. A sign nowadays is something that stands for something else, like a street sign. *In its ancient context a sign both pointed to the other but also in a way manifested that other and made it present at least in part. This distinction between the modern understanding compared to the ancient can also be applied to the term symbol.* So signs portrayed something in a real but enigmatic manner while also pointing to that greater something. Signs were also seen as omens or portents of things to come.⁷ These signs point to the divine origin of the Son from the Father and their equality, hence *par excellence* reveals the Son's Divinity. This Gospel strives continuously to demonstrate the relationship between the Son and the Father.

Generally speaking, modern scholars have come to divide the Gospel in three or four parts. The first would be the prologue of John (Jn 1:1-18). The second part is usually accepted as the "Book of Signs" (ch. 1-13). This is how significant the signs are for the Gospel. They offer the perfect context for St John's theology and Christ's dialogues to elaborate their profound significance. The very first sign, Christ's changing the water into wine at the wedding in Cana, sets the stage because Christ has been sent by His Father on a quest to find and save His bride, the Church. Amazingly, this theme too, is in nearly complete accordance with the Jewish traditions of the time, as we will see in our future Bible studies. Unfortunately we don't have space now to elaborate. This first half of John culminates with the resurrection of Lazarus as the signs tend to increase in the manifestation of divine power and love.

The third part of the Gospel is often described or entitled as the "Book of the Passion" or the "Book of Glory" since the second half of the Gospel describes in detail the last week of Christ's earthly life. This focus gives ample room for Christ's lengthy, beautiful, deep and ultimate dialogue with His most intimate followers.

These dialogues climax from chapters 13 through 17 in one continuous dialogue between Christ and His disciples and further culminating with a dialogue between the Son and His Father. Nearly all of the major themes of the Gospel become densely intertwined in Christ's last words and testament to His beloved friends and finally His Father in the most amazing Hierarchical Prayer of chapter 17. He even prayed for you and I explicitly! "*I do not pray for these alone, but also for those who will believe in Me through their word* (Jn. 17:20)." What an amazing comfort. Christ's prayers are always answered. Christ prays for all of us who would believe in Him, but He does not pray for the world. He prays that we would continue to be one with Him just as He is one with the Father. He does not pray for the world, but leaves us at one with each other and at one with Him so that the world would come to believe that He has been sent from the Father, and be saved. Our love and unity in the Orthodox Church is Christ's testimony to the world. It is our obligation to live this union powerfully and follow Christ even to death if need be.

St John then leads us through His crucifixion and resurrection. From His pierced side blood and water pour out, just like the blood and water pouring out and washing the huge number of paschal lambs that were sacrificed in the Temple. *The tomb of Christ is intentionally represented as the Holy of Holies – with two angels – one sitting at the head and the other at the feet of where Christ had been laid. These angels are the reality which the Cherubim on the Ark of the Covenant prefigured.*

The fourth and last section of the Gospel is its conclusion, chapter 21. It presents Christ's final resurrection appearance. It, too, is a sign alluding to the fruitfulness of His work which has now become the work of the disciples, as well, through a miraculous, immense catch of fish; that many have come and many will continue to come to our Lord, God and Savior Jesus Christ. Let's be a part of this celebration and work.

Come join us as we do our best to understand and apply the Holy Gospel according to John to our everyday lives little by little making our transient lives eternal.

**Fr. John Downie,
St. Michael's Romanian Orthodox Church,
Southbridge, MA**

Notes

¹ “Because this people has rejected the gently flowing waters of Shiloah [Siloam] and rejoices over Rezin and the son of Remaliah,” Isaiah 8:6

² For instance for decades scholars thought St. John’s miracle at the Pool of Bethesda couldn’t have been historical since no pool with five porticoes existed in Jerusalem, yet they were proven to exist in 1964. This began to turn the academic tide.

³ See Martin Hengel, *The Johannine Question*; Hill, Charles, E., “*The Orthodox Gospel*”, *The Reception Of John In The Great Church Prior To Irenaeus*, The Legacy of John, Supplements to Novum Testamentum Volume 131, Brill, Boston, 2010, p. 234; Kostenberger, Andreas, J., *John Baker exegetical Commentary on the New Testament*, Baker Academic, Grand Rapids Michigan, 2004; Mihoc, Vasile, pr. Prof, *Sfânta Evanghelie de la Ioan, comentarii*, vol. 1, And many others; Romanides; Breck; Burge; Carson; Bloomberg, F. F. Bruce, etc.

⁴ Mihoc, Vasile, pr. Prof, *Sfânta Evanghelie de la Ioan, comentarii*, vol. 1, see the introduction.

⁵ Hill, Charles E. “*The Orthodox Gospel*”: *The Reception of John in the Great Church Prior to Irenaeus*, “I have elsewhere catalogued twenty-two pre-Irenaeian Christian sources which may be regarded as within the orbit of “orthodox Christianity” (some more clearly than others) and which, I argue, either certainly or very probably knew the Fourth Gospel and used it in a positive way. These are *the Epistle of Vienne and Lyons*; Hegesippus; Athenagoras; the Christian interpolator of the *Sibylline Oracles*; Theophilus of Antioch; Claudius Apollinarius of Hierapolis; Melito of Sardis; the Christians opposed by Celsus; Tatian; the *Gospel of Peter*; Justin Martyr; *The Martyrdom of Polycarp*; the *Ad Diognetum*; *Epistula Apostolorum*; *The Shepherd of Hermas*; the Long Ending of Mark; the Odes of Solomon; Aristides; Papias of Hierapolis; Polycarp; Ignatius; Papias’s Asian elders; and the elder John.”

⁶ And He [the resurrected Christ] opened their understanding, that they might comprehend the Scriptures (LK 24:45).

⁷ For signs, symbols and portents see C. H. Dodd, *The Interpretation of the Fourth Gospel*, Cambridge, 1998, pgs 140-143. Also see Ezekiel 4:1-3 “Now, son of man, take a block of clay, put it in front of you and draw the city of Jerusalem on it. ² Then lay siege to it: Erect siege works against it, build a ramp up to it, set up camps against it and put battering rams around it. ³ Then take an iron pan, place it as an iron wall between you and the city and turn your face toward it. It will be under siege, and you shall besiege it. This will be a *sign* to the people of Israel.”

Serving God and People on American Soil

The Church, the mystical body of our Savior Jesus Christ, has no boundaries. Through the power of the Holy Spirit, the Apostles carried the gospel message to the ends of the earth, establishing communities of Christians who slowly and surely changed the fate of the world. No one ever in the history of humanity has managed to change so deeply and irreversibly the destiny of men as the Messiah, the Son of God incarnate, did. Through His Incarnation, death, and resurrection, God assumed the consequences of the fall of man, restoring man’s image and likeness of God. God’s merciful love pours out on creation, like the rays of the sun, which disperse darkness as soon as they appear on the horizon. From that time on, man is called to serve the living God, as revealed to us through Jesus Christ. This work was not and is not an easy one. Each generation is called on to contribute according to the conditions and requirements of the respective times. The Christian Church was founded by Christ the Lord and has kept the faith revealed to us through the Son of God Himself.

From the beginning, however, the Church has suffered at the hands of the enemy, who has continually sought cunning ways to corrupt the unity of faith. The Orthodox Church stands today as a living testimony of the work of the Holy Spirit in the Church of Christ the Savior. Christ’s descent makes possible humanity’s ascent into the presence of God. However, the salvific work of our Savior Jesus Christ that secures the ascent does not belong only to him. In the present age, the ascent to God’s presence is the work of his Holy Spirit. The Church has remained steadfast in her teaching and ministry. Wherever in this world there is an Orthodox Church, it carries with it, through its servants, the work of serving God and saving man.

The Romanian diaspora, just like the diaspora of the other Orthodox nations, brought the Orthodox Christian faith to all corners of the world. This is how the first Orthodox Churches of Romanian tradition began to appear. After the fall of the Iron Curtain in Romania and especially after Romanians were able to move freely around the world, the number of Romanian communities, and,

consequently, of Orthodox parishes and missions, multiplied exponentially. Thus, in 2018, the Romanian Orthodox Church had fourteen dioceses in the diaspora. Within them there are 1,303 parishes and missions served by 1,098 clerics.¹ It was within this context that the Orthodox Christian missions of Romanian tradition in San Antonio, Austin, and Houston were born. The purpose of establishing these missions was from the very beginning to preserve the Orthodox Christian faith by the Romanians in this part of the U.S. and to share it with all those who want to know and live it authentically. Over the course of twenty years, with all the obstacles encountered, these missions have increased so that today all three have a place for prayer and socialization. The presence of a steadfast and active presence in a community brings with it the growth and expansion of the church mission.

This year before the beginning of Great Lent, for the first time in the history of these missions in the state of Texas, there took place the ordination of a priest. This blessed event was held at St. Mary's Mission in Austin and took place within the Divine Liturgy, a sign of the plenary love of Christ the Savior in the Church. Father Alexander Schmemmann says: "Nothing reveals better the relation between the Church as fullness and the Church as mission than the Eucharist, the central act of Church's *leiturgia*, ...

The Eucharist is always the End, the sacrament of the *parousia*, and, yet, it is always the beginning, the starting point: now the mission begins."²

The young Gabriel Ilies, who had been a deacon and served this mission for many years, together with his father Priest Dumitru Ilies, answered affirmatively to the call of Metropolitan Nicolae to serve the Church of Christ the Savior by joining the ranks of the priesthood. Priests from the USA, Romania, and Italy participated, as well as many Romanian and American believers from neighboring parishes. All of us, together with Metropolitan Nicolae, prayed for the young deacon, that the grace of the priesthood, from the laying of hands by the hierarch, work and increase in him to the glory of God and the salvation of the people. Thus, another servant for missions in Texas was added. Today, there are fewer and fewer young people interested in studying theology and serving the Church as a priest. The Savior's words are fulfilled yet again. "The harvest is great, but the laborers are few" (Matthew 9:37). Yet Christ the Savior chooses from among those who show interest and love for His Church and Gospel and makes them laborers in His field.

Great is the mystery of the priesthood and its work. This event occasioned the opportunity to contemplate again the priestly call, the work of God through the priesthood of Christ entrusted first to

the Holy Apostles and through them to all those who by the laying on of hands have received this grace, as well as the responsibility over the souls of those who seek salvation. Christ the Savior taught this to all who desired to hear Him, but not all of them were entrusted with the mission of continuing His threefold ministry. He chose twelve Apostles to whom after the Resurrection he said, “As the Father has sent me, so I also send you.’ And when he said this, He breathed on them and said to them, ‘Received the Holy Spirit’” (John 20:21-22), and then, at Pentecost, the Holy Spirit came down upon them (Acts 2:3-4). To these he shared the power to teach: “Go, therefore, and make disciples of all the nations, baptizing them in the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Spirit” (Matthew 28:19), but also the power to forgive sins: “If you forgive the sins of any, they are forgiven them, if you retain the sins of any, they are retained” (John 20:23), and to lead believers on the way of salvation: “He who hears you, hears Me, he who rejects you, rejects Me, he who rejects Me rejects Him Who sent Me” (Luke 10:16-17).

Christ also chose seventy disciples who had duties similar to those of the Twelve: “The Lord appointed seventy others also, and sent them two by two before His face, into every city and place, where He Himself was about to go” (Luke 10:1). After the Descent of the Holy Spirit, which multiplied the number of Christians, the Holy Apostles - at the urging of the Holy Spirit - ordained, through prayer to God and by laying their hands on the heads of the elect, deacons (Acts 6:6), priests, and bishops (Titus 1:5; I Timothy 5:22) in order to continue the threefold ministry of Christ the Savior.

The members of the sacramental hierarchy do not take their priestly ministry themselves, nor do they receive it from the community from which they come or from the one to whose ministry they are ordained, for the Savior Christ Himself received the service from the Father, as the Holy Apostle Paul testifies: “No man takes this honor to himself, but he

who is called by God, just as Aaron was; so also Christ did not glorify Himself to become High Priest, but it was He who said to Him, ‘You are My Son, today I have begotten you’, and he also says in another place, ‘You are a priest forever, according to the order of Melchizedek’” (Hebrews 5:4-6). The apostles, as witnesses of the risen Christ and as the cornerstones on which the Church was founded, have no descendants. But as custodians of the fullness of grace of all saving ministry in the Church, they have as descendants the bishops in an unbroken succession. Each bishop is the descendant of all the Apostles, for each Apostle is in communion with all the other Apostles. That is why a bishop is ordained not only by one, but by several bishops. The sacramental hierarchy is thus the custodian of the liturgical, canonical, and dogmatic unity of the Church.

Ensuring continuity of service in parishes established in the Diaspora is a major concern of every bishop and priest. The future of these missions depends very much on who assumes the responsibility of the priestly ministry, that is, the service of the Holy Mysteries. In this case, by ordaining Deacon Gabriel Ilies to the office of priest, the continuity of the ministry and the fulfillment of the pastoral missionary vision of this mission are ensured. In recent years, several young Orthodox Christian members of these three Texas missions have expressed a desire to study theology for clerical ministry. The challenges of today’s world must find us prepared to respond to the cultural changes caused by man’s separation from God. These missions have understood this work from the very beginning, and with patience and blessing they continue to bring light to the souls of those who join them to serve and pray to God.

Fr. Julian Anitei

Notes

¹ <https://basilica.ro/factbox-biserica-si-diaspora-romaneasca-de-azi/>

² Alexander Schmemmann, “*The Missionary Imperative in the Orthodox Tradition*,” in *The Theology of Christian Mission*, ed. Gerald H. Anderson (New York: McGraw-Hill, and London: SCM, 1961), p. 255.

Romanian Orthodox Church Holy Synod holds first meeting of 2022: decisions

The working session of the Holy Synod of the Romanian Orthodox Church took place Thursday, February 17, 2022, at the “Patriarch Teoctist” Great Hall of the Palace of the Patriarchate, under the chairmanship of His Beatitude Patriarch Daniel.

During the meeting, the Holy Synod approved the canonization of the Venerable Theophano (Teofana) Basarab, the first known Romanian nun, with the title: Saint Theophano Basarab, as well as her inclusion in the calendar of the Romanian Orthodox Church, with a day of remembrance on October 28.

The Holy Synod resolved to transfer His Grace Bishop Daniil Stoenescu from the ministry of Bishop of Dacia Felix to the position of Assistant Bishop of the Diocese of Deva and Hunedoara, due to health reasons, with the title Assistant Bishop Daniil of Densuș, since he has his personal residence in the territory of this diocese.

Locum tenens of the Diocese of Dacia Felix will be His Beatitude Patriarch Daniel of the Romanian Orthodox Church, who will be remembered at the religious services held in places of worship in the Diocese of Dacia Felix as locum tenens of the Diocese of Dacia Felix.

The Holy Synod appreciated the results of the “Meal of Joy” program, carried out by the Social-Philanthropic Sector of the Patriarchal Administration during 2021. The total value of the donated goods in 2021 was 3,140,866 lei (635,121 Euro).

Two hundred twenty-two social-philanthropic institutions from the Romanian Patriarchate benefited from these goods and provided assistance

to 19,824 people, with the number of beneficiaries constantly increasing.

The Holy Synod took note with joy of the launch of the project entitled “Eco-initiatives in the parishes of the Romanian Orthodox Church in Romania and the Republic of Moldova,” which aims to initiate an environmental education and identify solutions to increase ecological responsibility in the Romanian Orthodox Church in Romania and the Republic of Moldova.

Regarding the Census of Population and Housing in Romania between February 1 and July 17, 2022, the Holy Synod approved that the Diocesan Centres in the country and abroad send to the clerical staff the recommendation to encourage believers to fulfil this civic duty and declare their correct religious affiliation, especially through self-review, between March 14 and May 15, 2022.

The Holy Synod especially appreciated the social-philanthropic activity of the dioceses, parishes, monasteries and social centres in 2021, a year marked by a pandemic.

At the beginning of the Solemn Year dedicated to prayer, the Holy Synod urges the faithful of the Romanian Orthodox Church, at the beginning of the Solemn Year dedicated to prayer (2022), to remain in solidarity around the moral imperative of helping the suffering and manifesting faith in the Lord Jesus Christ through prayer and the acts of Christian love.

Press Office of the Romanian Patriarchate

An Interpretation of the Prayer “Lord, Have Mercy” Beneficial for Every Christian

The prayer “Lord Jesus Christ, have mercy on me”, as well as the briefer form “Lord, have mercy”, was given to Christians from the time of the Apostles, and it was appointed for Christians to say it unceasingly, just as the Apostles themselves said it. Moreover, what the “Lord, have mercy” expresses is

known by very few people today and alas! every day they unprofitably and vainly cry out “Lord, have mercy!”, without receiving the mercy of the Lord since they do not know what they are seeking. Hence we must understand how the Son and Word of God was incarnate and became man, suffered such torments, was crucified, and how by the shedding of His All-Holy Blood He redeemed man from the grasp of the devil, and thereafter became the Lord and Master of human nature. Indeed, even before His Incarnation was He Lord of all created things, visible and invisible, as their Creator and Fashioner; however, humans and demons who did not want Him as their Lord and Master did not accept Him as their own Lord, even though He is the Lord of all the world. Thus Adam, who was deceived by the apostate devil and so became apostate himself, chose not to obey God’s commandment, and God left him to his own self-rule, not wishing to rule over him with force. Nevertheless, the All-Merciful God had compassion on him and looked from heaven and descended to earth and became man for the sake of man, and with His All-Immaculate Blood He redeemed man from the slavery of sin, through the Holy Gospel He taught him how to live a God-pleasing life. Moreover, according to John the Theologian, he granted us the *authority to become children of God* (Jn. 1:12), and by Holy Baptism he gave us a second birth and refashioned us, and by His immaculate mysteries He nourishes every soul and gives it life. In short, in His perfect wisdom He has found the way to remain unseparated from us as all times and we unseparated from Him, so that the devil might no longer be given any room to interfere.

So then, those Christians who, after being made worthy of so many graces and receiving such benefits from Christ the Master, have again been led astray

by the devil, separated themselves from God through the world and the flesh, and are dominated by sin and by the devil by doing his will, but are not so completely insensitive as not to sense the evil they have suffered, understanding their error and recognizing their enslavement; seeing that they cannot save themselves, these Christians run towards God and cry out, “Lord, have mercy!” so that the All-Merciful Lord may show compassion and have mercy on them, accept them as the Prodigal Son, and grant them His divine grace again in order to be delivered from the slavery of sin, to separate themselves from the demons, and to receive back their freedom to live in a God-pleasing manner and keep the commandments of God.

God’s mercy is none other than the grace of the All-Holy Spirit, which we sinners must seek from God, and unceasingly cry out, “Lord, have mercy,” meaning: “Take pity on me, my Lord, I who am a sinner in a pitiable condition, and receive me again into Your grace. Grant me a spirit of strength, to strengthen me to resist the temptations of the devil and the evil habit of sin. Grant me a spirit of moderation, that I may have self-control, and that I may come to my senses to be corrected. Grant me a spirit of fear, so that I may fear You and keep your commandments. Grant me a spirit of love, so that I may love You and no longer be separated from Your presence. Grant me a spirit of peace, to keep my soul peaceful and that I may gather all of my thoughts and remain still (ἡσυχος) and undisturbed. Grant me a spirit of purity that I may keep myself clean from every defilement. Grant me a spirit of meekness, that I may be gentle towards my fellow Christians and refrain from anger. Grant me a spirit of humility, that I may not think highly of myself with arrogance.”

So then, he who recognizes what he needs judging from all of the above, and seeks such things from the All-Merciful God by crying out, “Lord, have mercy”, will most certainly receive what he seeks and will attain the mercy of the Lord and His divine grace. But he who understands none of the things we have said, but only says “Lord, have mercy” out of habit, will never be able to receive God’s grace.

Excerpt from *The Philokalia of the Holy Neptic Fathers, Volume V*, p. 373-376.

Published by: Oceantissa, Virgin Mary of Australia and Oceania.

Ziua de odihnă

În Noul Testament, în toate cele patru Evanghelii, vedem foarte des acuza aceasta pe care o aduc evreii lui Iisus, anume că nu cinstește sâmbăta, ca zi de odihnă. Pentru a înțelege aceste acuze, trebuie să vedem textele scripturistice care sfințesc sabatul (Facere 2, 1-3).

- 1. Așa s-au făcut cerul și pământul și toată oștirea lor.**
- 2. Și a sfârșit Dumnezeu în ziua a șasea lucrarea Sa, pe care a făcut-o; iar în ziua a șaptea S-a odihnit de toate lucrurile Sale, pe care le-a făcut.**
- 3. Și a binecuvântat Dumnezeu ziua a șaptea și a sfințit-o, pentru că într-însa S-a odihnit de toate lucrurile Sale, pe care le-a făcut și le-a pus în rânduială.**

Primul argument al zilei de odihnă este că însuși Dumnezeu, după ce a creat lumea în 6 zile, „s-a odihnit de toate lucrurile Sale.” Și a binecuvântat ziua a 7-a și a sfințit-o. Dar oare Dumnezeu obosește vreodată? Cel Atotputernic are nevoie de odihnă? Însemnătatea acestei zile de odihnă este mult mai profundă și vom vedea de ce. Deci această zi de odihnă a fost stabilită de Dumnezeu încă înainte de căderea omului în păcat, deși omul, în rai fiind, era într-o stare de contemplație continuă, practic nemuncind pentru a se putea odihni. De asemenea cuvântul *sfânt* apare pentru prima dată în Sfânta Scriptură tocmai în corelație nu cu Dumnezeu sau creația Sa ci ca adjectiv al acestei zi de odihnă. Astfel, Dumnezeu separă profanul, reprezentat de întreaga creație, de sacru, ziua sabatului sfințită acum. Un alt aspect interesant al sabatului îl reprezintă faptul că textul scripturistic nu încheie ziua a șaptea ca pe celelalte zile ale creației și a fost seară și a fost dimineață, ziua a... ci o plasează într-un orizont deschis, neînserat, de o de importanță teologică deosebită.

Următoare referință biblică asupra zilei de odihnă o aflăm în cartea *Ieșire* capitolul 16:

- 4. Domnul însă a zis către Moise: “Iată Eu le voi ploua pâine din cer. Să iasă dar poporul și să adune în fiecare zi cât trebuie pentru o zi, ca să-l încerc dacă va umbla sau nu după legea Mea.**
- 5. Iar în ziua a șasea să adune de două ori mai mult decât adunau în celelalte zile, pentru o zi”.**

Mana pe care Dumnezeu le-o trimitea din cer evreilor era suficientă pentru ziua respectivă, nefiindu-le permisă adunarea manei pentru mai multe zile, cu excepția zilei ce preceda sabatul, pentru că în acea zi ei trebuiau să se odihnească și Dumnezeu nu le mai trimitea mana în acea zi. Ei trebuiau să se încreadă în Dumnezeu că îi va hrăni și în ziua următoare. Aceasta se întâmpla înainte ca Dumnezeu să dea legea către Moise.

„Sabatul ajunge astfel descoperit, el fiind o realitate prezentă în lume încă de la creație. Este ca și cum atunci Dumnezeu a impus un ritm anume creației, pe care omul căzut l-a pierdut din vedere, dar acum, prin apropierea de locul primirii Legii, trebuie să-l recapete”¹

Legea lui Moise prevedea de asemenea:

- 8. Adu-ți aminte de ziua odihnei, ca să o sfințești.**
- 9. Lucrează șase zile și-ți fă în acelea toate treburile tale,**
- 10. Iar ziua a șaptea este odihna Domnului Dumnezeului tău: să nu faci în acea zi nici un lucru: nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici sluga ta, nici slujnica ta, nici boul tău, nici asinul tău, nici orice dobitoc al tău, nici străinul care rămâne la tine.**
- 20. Zis-a Moise către popor: “Cutezați, că Dumnezeu a venit la voi, să vă pună la încercare pentru ca frica Lui să fie în voi, ca să nu greșiți”.**
- 21. Că în șase zile a făcut Domnul cerul și pământul, marea și toate cele ce sunt înrîsele, iar în ziua a șaptea S-a odihnit. De aceea a binecuvântat Domnul ziua a șaptea și a sfințit-o.**

Omul este cununa creației lui Dumnezeu și de aceea a fost chemat să se asemene cu Dumnezeu, să-L imite pe Dumnezeu, odihnindu-se a șaptea zi, atât din porunca lui Dumnezeu cât și ca recunoștință pentru lucrarea lui Dumnezeu care îl hrănește cu toate cele necesare, care trimite ploaie din cer și face să crească toate ale pământului spre desfătarea și viața lui. Și la evrei, ca și la greci săptămâna începea cu duminica, sâmbăta fiind ultima zi din săptămână, adică ziua a șaptea.

Ziua sabatului devine deci ziua de sfințire a lui Dumnezeu, ziua ce trebuie petrecută făcând lucruri bineplăcute lui Dumnezeu. Este mai mult decât o zi de odihnă, este o zi care trebuie dedicată integral lui Dumnezeu. Ziua odihnei este ușa de scăpare a omului din modul pământesc spre a trăi duhovnicește. Cel ce ține ziua de odihnă își aduce aminte de Domnul! Și caută sfințirea Lui! Caută Harul lui! Căci de aceea mergem noi duminica la biserică, pentru a ne sfinți! Ținerea sărbătorii e SEMN de credință a omului în Dumnezeu. E semn de iubire și ascultare față de El.

Dar de ce noi nu mai ținem ziua sâmbetei ca zi de odihnă ci duminica? La denia din Sâmbăta Mare, la *slava* de la laude citim acestea:

Ziua de astăzi mai înainte a închipuit-o Moise zicând: Și a binecuvântat Dumnezeu ziua a șaptea, că aceasta este sâmbăta cea binecuvântată; aceasta este ziua odihnei, în care S-a odihnit de toate

lucrările Sale, Unul-Născut, Fiul lui Dumnezeu, prin rânduiala morții după trup odihnindu-Se. Și la ceea ce era iarăși întorcându-Se prin înviere, ne-a dăruit nouă viață veșnică, ca un bun și iubitor de oameni.²

Vedem deci că Sâmbăta cea Mare înainte de Paști e ziua de odihnă a Domnului. Căci atunci S-a odihnit cu Trupul în mormânt. Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu și Omul, despre care Sf. Ioan Evanghelistul zice că prin El s-a făcut lumea, acum e în mormânt adormit/mort cu trupul omenesc. Creatorul care hotărăște ziua a 7-a de odihnă pentru întreaga umanitate, ca zi binecuvântată, știa că omul va cădea, și că El se va întrupa și va fi răstignit. Înțelegem deci că versetul acesta de la Facere „**Și a binecuvântat Dumnezeu ziua a șaptea și a sfințit-o, pentru că într-însa S-a odihnit de toate lucrurile Sale, pe care le-a făcut și le-a pus în rânduială.**” (Facerea 2, 3) este de fapt o profecie, întâia profecie din Sfânta Scriptură și cheia înțelegerii lucrării lui Dumnezeu de la Facere până la a doua Sa venire, în veșnicie.

Sfântul Maxim Mărturisitorul transpune simbolistica acestei zile de pe planul creației și al desăvârșirii ei pe planul patimilor și al învierii Mântuitorului: *Cel ce s-a făcut părtaș de odihna zilei a șaptea a lui Dumnezeu, luată asupra Sa pentru noi, se va împărtași și de lucrarea Lui îndumnezeitoare, întreprinsă de asemenea pentru noi, din ziua a opta, adică de învierea cea tainică, părăsind și el în mormânt giulgiul și ștergarul de pe cap, pe care văzându-le vreun oarecare Petru și Ioan, cred că a înviat Domnul.*³ Marele teolog Dumitru Stăniloae comentează acest pasaj astfel: *E moartea lui Hristos pentru noi, prin care s-a odihnit de activitatea Sa pământească. Odihna aceasta e o paralelă a odihnei lui Dumnezeu de activitatea puterilor naturale din noi. Și odihna aceasta și cea a lui Hristos, sunt luate de Dumnezeu pentru noi. Dumnezeu “se coboară” la noi și cu lucrările și cu odihna Sa. Ideea odihnirii lui Dumnezeu de ziua a șaptea e împreună cu ideea morții lui Hristos.*⁴

Dar după moartea cu trupul și odihna Sa în mormânt, Hristos înviază și prin această se face și nouă tuturor pricină de înviere și viețuire. Astfel, sabbatul ce simboliza la evrei ziua biruinței asupra vrăjmașilor, este înlocuit cu Ziua Învierii, ca zi de

biruință asupra morții, ca zi de refacere a lumii și de restaurare a ei, o zi ce nu va mai fi înlocuită cu nimic.

În canonul Învierii cântăm în toată Săptămâna Luminată: **Această aleasă și sfântă zi, cea dintâi a săptămânii, împărăteasă și doamnă, praznic al praznicelor este și sărbătoare a sărbătorilor, întru care binecuvântăm pe Hristos în veci.**⁵

Sfântul Chiril al Alexandriei, vorbind despre trecerea de la ziua de odihnă a Vechiului Testament la ziua Învierii spune: *Ziua a șaptea înseamnă timpul venirii Mântuitorului nostru, zi în care ne vom odihni întru sfințenie, încetând lucrările păcatului și primind spre hrană siguranța credinței și cunoștința începută deja prin Lege, culeasă dintr-o necesitate încă în timpul ei, dar devenită o hrană mai strălucitoare și o pâine adevărată din cer la sfârșitul ei. Mana se culege în măsură îndoită înainte de sfânta zi a șaptea. Prin aceasta vei înțelege că, închizându-se Legea spre sfârșitul timpului și începând sfânta zi a șaptea, adică venirea lui Hristos, se vor afla în măsură îndoită bunătățile din cer și harul va fi îndoit, aducând, pe lângă cele folosite din Lege, și învățătura evanghelică. Aceasta poate fi înțeleasă că învață și Domnul, când zice în chip de parabolă: „De aceea orice cărturar cu învățătură în cele ale Împărăției cerurilor este asemenea omului bogat care scoate din vistieria lui noi și vechi” (Mt. 13, 52). Vechi sunt cele ale Legii, noi, cele prin Hristos.*⁶

Ziua Învierii e numită de Sfinții Părinți o zi asemenea celei a sâmbetelor, adică a zilelor vechi de odihnă, a sabbatului, zi binecuvântată și sfințită. Dar nu e numai asemenea cu ele, ci este ÎMPĂRĂTEASA LOR. Învierea Domnului e praznic al praznicelor! Sărbătoare a sărbătorilor este! Pentru aceasta a creat Domnul toate de la început și până în ziua întâi, ca să învieze și să-i învieze pe toți, și să transfigureze prin har întreaga creație căzută.

Duminica înlocuiește deci ziua veche a sabbatului pentru că înviind Hristos, lumea capătă un nou sens, este reclădită, este restaurată, are un nou sens și un nou obiectiv. Ziua aceasta a opta, cea dintâi a săptămânii, desăvârșește creația lui Dumnezeu și o pune în legătură cu Creatorul său, simbolizând și petrecerea în veșnicie alături de Hristos, Cel care, pentru care și prin care putem dobândi viața veșnică.

Pr. Ștefan Drăgoi

Note

¹ Diac. Conf. Dr. Alexandru Mihailă: *De ce nu păzim sabbatul? Despre Facere 2, 2-3* în Ziarul Lumina din 19 Noiembrie 2009.

² *Triodul*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1986, p. 582.

³ SF. MAXIM MĂRTURISITORUL, *Capete despre dragoste*, 60, (Filocalia, 2), trad. de Pr. Dumitru Stăniloae, București, Ed. Apologeticum, 2005, pp. 189-190.

⁴ Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, nota de subsol nr. 342 în SF. MAXIM MĂRTURISITORUL, *Capete despre dragoste*, 61, (Filocalia, 2), trad. de Pr. Dumitru Stăniloae, București, Ed. Apologeticum, 2005, p. 190.

⁵ *Penticostarul*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 1973, p. 22.

⁶ Sf. Chiril al Alexandriei, *Comentariu la Evanghelia Sf. Ioan*, Părinți și Scriitori Bisericești volumul 41, trad. De Pr. Dumitru Stăniloae, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2000, p. 251.

Din virtualul neființei spre virtutea Celui ce este!

În condițiile unei societăți tot mai informatizate, cu un om sufocat de informații banale, dar și de evenimente marcante, nevoia de apropiere de sacru și de divinitate a omului suprasat contemporan persistă și în postmodernitatea secularizată.

Modalitățile înșelătoare de satisfacere a acesteia variază de la simulacrelor pseudoculturii virtuale, reiterând sau fabricând în conștiință idoli și zei ai cinematografului și mass-mediei, până la ofertele de articulare socială prin participare la ocult, mistificare și sacrificare a realității obiective a lumii, pentru impunerea unei subiective și de grup. Ambele perspective extreme oferă senzația unei pseudo-trăiri a sacralului, târând tot mai mult societatea umană în haos informațional și neființă.

Sacralitatea pe care o gustă lumea postmodernă pendulează, așadar, între fastul, strălucirea și înșelăciunea idolilor proiectați în conștiința omului cu ajutorul fantastikonului televizual, constituind pe de o parte cultul oficial al religiei mass-mediei. Pe de altă parte, ascunsul, ocultul și pseudostrategia politicului și socialului tind să instaureze noi modalități de stabilire a comuniunii cu această falsă sacralitate prin felurite diversuni și crize sociale, politice, militare și sanitare. Frica sau *mysterium tremendum* inspirat de acest binom al pseudo-sacralului contemporan produce depresie, tristețe, spaimă, anxietate și un mare gol de ființă în sufletul omului contemporan.

Împotriva acestei pseudoreligiozități a senzațiilor extreme și periferice, formele ancestrale de trăire a sacralului, de invocare și de experiență a prezenței lui Dumnezeu, prin intermediul trupului și a sufletului înțelese ca structuri *capax Dei* se revelează mult mai pline de orizont existențial, de pace lăuntrică și de conținut ontologic, încercând să îl pună pe om în comuniune cu Dumnezeul Personal al revelației divine.

Cultul Bisericii Ortodoxe, atât cel particular exprimat în rugăciunile și pietatea personală, cât și cel comunitar exprimat prin ethosul liturgic-sacramental bizantin, împărtășesc omului prezența personală (Trup și Sânge revelând Ipostasul divino-uman al Mântuitorului Hristos) a lui Dumnezeu în viața personală a omului. Iar această împărtășire are loc la nivel haric-ontologic îmbogățind continuu firea omenească cu energiile necreate ale dumnezeirii, fiind total deosebită de orice împărtășire sau mediere a sacralului, prin relații strict simbolice și rituale specifice altor pseudoreligii și credințe sau practici filosofice ascetice sau religioase. Realismul liturgic al cultului Bisericii Ortodoxe, dublat de armătura sa doctrinar-dogmatică a cărei esență e dată de învățătura despre

energiile necreate dumnezeiești, este expresia singurului sistem cultic liturgic autentic ce reiterează prezența reală personală a lui Dumnezeu printre oameni, fiind articulat în tradiția cultică a iudaismului antic și decantând experiența doxologic-latreutică a peste un mileniu de istorie imperială și monastică bizantină. Iar această prezență reală personală a lui Dumnezeu printre oameni este total deosebită din punct de vedere al intensității și intimității calitative față de orice prezență diluată simbolică sau naturalistă revelată în sistemele filosofico-religioase antice occidentale (stoicism, gnosticism, etc), orientale (pytagoreism, alchimism, etc) sau extrem orientale (taoism, hinduism, etc).

Formele pseudoreligiozității actuale a societății sunt înrădăcinate în mare parte în aceste vechi sisteme filosofice religioase ce mediau mai mult cunoașterea lui Dumnezeu din creație prin energiile cosmice creatoare și proniatoare, ascunse adesea sub simbolurile și riturile unor sisteme mitologic-filosofice ce revelau parțial prin personificări ale acestor energii tainele prezenței și lucrării divinității în creație și istorie. Însă sub veșmântul înfățișărilor gnostice ale acestor lucrări și energii s-au strecurat în cele din urmă idolii și daimonii vechilor religii, condamnați cu fermitate de Dumnezeul Vechiului Testament. De aceea gândirea religioasă antică s-a transformat în religie a zeilor ca personificări ale principiilor cosmice, iar acest pericol este tot mai actual și acum chiar dacă prin intermediul noilor descoperiri științifice și tehnice se ajunge la o explicare și fundamentare teoretică și experiențială a metafizicului și sacralului. Și aceasta tocmai pentru că în firea omului postmodern predomină tendința de a transforma spiritualitatea în religiozitate și a investi cu funcții religioase însăși descoperirile științifice ratând a-L descoperi și a vedea urmele lui Dumnezeu ca Persoană și comuniune de Persoane în creația Sa.

Omul postmodern, deși aparent ireligios și areligios, investește cu calități absolute știința, creația și materia zeificându-le, și prin aceasta ajunge să se închine acestora, cultul și închinarea (proskinesis – mișcare către, orientare) deși aparent inexistente, fiind date tocmai de idolatrizarea oricărei tehnici ce celebrează iubirea de puterea și caută să îl investească pe om cu putere asemenea celei divine. Religia cunoașterii binelui și răului îl împărtășește pe om din pomul acestei cunoașteri reiterând păcatul adamik al neascultării și revelându-l din nou pe șarpele ispititor și defăimător de Dumnezeu, omul înstrăinându-se de sine însuși, de puterile dumnezeiești (veșmântul de lumină cu care a fost insuflet de Dumnezeu la creație) și înstrăinându-se de creația originală și de Creatorul primordial, spre a se închina demiurgului și falșilor zei și daimoni ai falsei fericiri și evdemonii.

Astfel, dacă cultul și spiritualitatea ortodoxă îl împărtășesc pe Dumnezeu la un nivel ființial profund, organic și ontologic, idolatria și pseudo-spiritualitatea postmodernă revelează și împărtășesc omului lucrările și energiile cosmosului dezagregat și rupt de Creator, iar prin această putreziciune, dezagregare și spărtură iese semeț capul încornorat al dezbinătorului diavol revelator al iubirii de putere care devastează și descompune la nivel ontologic omul. Așadar, în cele din urmă, **Sfânta Liturghie îl zidește și îl restaurează pe om conform asemănării sale cu Creatorul său, iar știința și tehnica dărmă și dezagreghează omul și corpul social.** Zicând aceasta nu suntem împotriva științei și tehnicii în sine, ci împotriva idolatrizării și absolutizării lor care, ca orice lucru folosit în exces, e dăunător și duce la polarizare greșită, orbire și distrugere.

Esența oricărui act de creație sau relație, și deci și a actului religios e dat, în cele din urmă de atenție ca polarizare a spiritului, iar absolutizarea ca mântuitoare a științei și tehnicii în modernitatea și postmodernitatea în care ecranul gadgetului atotprezent a devenit mediul polarizator al spiritului și al vieții comunitar sociale, revelează, în cele din urmă, primejdia arestării omului

și a spiritului uman în mreaja unei închipuiri și idolatrizări de sine la nivel personal, și a unei fantasmagorii și iluzii colective la nivel social și global. Omul trăiește în pseudo religia legării de virtual iar aceasta tinde să fie absolutizată prin conceptul de „internet of everything” ce vrea să interconecteze electronic și informatic lucrurile între ele și pe om să îl facă prizonier și sclav al lor.

Atenția și imaginarul omului postmodern sunt copleșite și orbite de lucruri și de lume ca într-un „întuneric supraluminos” al extazului științific și tehnologic, când, de fapt, atenția și imaginarul omului ar trebui să fie orientate și polarizate în actul cultic și latreutic al închinării către Dumnezeu cel viu și Înviat al revelației iudeo-creștine spre a se împărtăși organic și a se unifica lăuntric din și prin energiile necreate ale Arhetipului divin, iar nu din cioburile și fragmentele creației virtualizate care îl sfărâmă lăuntric și îl golesc de ființă. Slăbiciunea mentală și spirituală tot mai mare a omului postmodern, criza tot mai complexă și tot mai adâncă a lumii actuale, sunt mărturia directă și evidentă a acestei rătăcirii în virtualul lipsit de ființă și a hipnozei de masă a societății noastre. **Omul postmodern e orbit de strălucirea aparentă și de jocul de lumini al tehnicii și civilizației și nu se mai interiorizează înaintea strălucirii icoanei și în cultul liturgic al lui Dumnezeu din Biserică, ce au rămas, pentru el, un teatru latreutic neînțeles și sărac pentru că el, omul postmodern, nu mai are rădăcini adânci în Dumnezeu și în cer.** Chiar creștinul botezat, adesea, e departe și sărac de Dumnezeu având doar niște rudimente de rădăcini rămase nedezvoltate și infantile din ziua Botezului, neadâpându-se și nehrănindu-se cu acestea prin cult, teologie și rugăciune din Dumnezeu.

Așadar, retragerea, măcar în zilele de sărbătoare, din universul strălucirii „întunericului acestui veac” în micul, smeritul dar autenticul univers cultic al Bisericii spre a evada din robia fantasmelor tehnico-științifice ale lumii - care în cele din urmă e reflecția palidă a rațiunilor și luminii Logosului divin - ar oferi omului postmodern și credinciosului înrobit de lume, **prilejul resetării spirituale proprii, al restaurării și reîncercării sale din energiile Arhetipului dumnezeiesc după care a fost creat la origine, salvându-l cu adevărat din falsa închinare și rătăcirea spre neantul virtualității și neînțelegerii tehnologice propus și impus de lume și de „stăpânitorul acestui veac”.** Din virtualul și neînțelegerii acestei lumi a pseudostrălucirii și aparențelor, salvați-vă în Casa Dumnezeului celui viu și Înviat, Înțelepciunea adevărată a acestei lumi care ne-a zidit pe noi oamenii ca și casă a Sa având puternici cei șapte stâlpi ai virtuților! (Proverbe cap. 9)

Protosinghel Vasile Birzu
Facultatea de Teologie Ortodoxă
”Andrei Șaguna” din Sibiu

Arhimandritul Melchisedec Ștefănescu și Unirea Principatelor Române

Introducere

Faptul că Biserica Ortodoxă Română a fost întotdeauna alături de popor în lunga și deseori zbuciumată sa istorie, nu mai trebuie demonstrat. Am făcut asta în alte locuri și posibilități de edificare în acest sens sunt numeroase. Se poate lua – și s-a luat – istoria neamului nostru pe epoci și pe episoade, pe evenimente, și acest lucru s-a văzut cu prisosință.

Cât privește Unirea Principatelor istoria este plină de mărturie cu privire la implicarea Bisericii în marele eveniment la toate nivelurile: ierarhi, arhimandriți, protopopi, preoți, călugări și călugărițe, profesori de teologie, credincioși de rând.

Una dintre personalitățile de vază în Biserica Ortodoxă Română care a militat activ, intens, sistematic și perseverent pentru cauza Unirii a fost și arhimandritul, pe atunci, Melchisedec Ștefănescu.

Melchisedec Ștefănescu

Episcopul Melchisedec Ștefănescu, în perioada Unirii Principatelor fiind arhimandrit, s-a născut în Gârcina, jud. Neamț, pe 15 februarie 1823 în familie de preoți. Tatăl și bunicul lui au fost preoți și mama sa, fiică de preot. Tânărul Mihai, pe numele de copil, a studiat în satul natal, apoi în Piatra Neamț,¹ mai târziu la Seminarul Teologic de la Socola din Iași și în final la Academia duhovnicească din Kiev unde a obținut titlul de magistrul în teologie și litere.²

A funcționat ca profesor la Seminarul din Socola, apoi ca profesor și rector al Seminarului teologic din Huși, scriind multe manuale școlare pentru diverse discipline teologice.

În 1843 s-a călugărit luând numele de Melchisedec și trecând prin celelalte ranguri călugărești

– protosinghel (în 1852) și arhimandrit (în 1853).

Așa cum precizează Mircea Păcurariu, a fost unul dintre cei mai entuziaști susținători ai Unirii Principatelor, deputat în Divanul Ad-hoc de la Iași, mare sprijinitor al lui Alexandru Ioan Cuza.³ El considera Unirea o datorie evanghelică menită nu numai să întărească națiunea română, dar totodată și Ortodoxia împotriva prozelitismului religios străin.⁴

Între 1861-1864 a fost locțiitor de episcop la Huși, apoi la Ismail pentru noua eparhie a Dunării de Jos, în 1865 a fost numit episcop în același loc, iar din 1879 a fost ales episcop al Romanului unde a păstorit până la moarte, în 1892.

Ca politician în afară de activitatea în divanul Ad-hoc, Melchisedec a fost trimis în 1868 într-o misiune diplomatică la țarul Alexandru II la Petersburg și a susținut Războiul de independență. A fost ministru al cultelor și membru de drept în Senatul României.

A fost activ în Sfântul Sinod și s-a remarcat prin multiple acțiuni gospodărești și de caritate.

Pe plan cultural s-a consacrat ca istoric, scriind și publicând numeroase lucrări de referință pentru care fapt a fost ales ca membru titular al Academiei Române, fiind primul cleric ce s-a învrednicit de o astfel de onoare.

Apelul în favoarea Unirii

Ne vom referi aici pe scurt doar la mobilizanta sa scrisoare către marele public pentru a argumenta în favoarea Unirii. Aceasta, intitulată „Jertfa pentru Unirea Principatelor” reprezintă o pledoarie concepută și dezvoltată logic și metodic în favoarea mării cauze a Unirii și menită să convingă.

Scrisoarea, lungă și detaliată în aspectele ei componente, are două părți principale: o introducere generală în care arhimandritul vorbește despre unire și unitate pe temeuri biblice și uneori specific hristologice, despre caracterul divin al unității, despre fazele acesteia și face un impresionant apel la logică printr-o serie de exemple pe care le invocă drept modele incontestabile. Pentru a-și consolida punctul de vedere, dacă mai era cazul, autorul trece apoi la un discurs referitor la contrariul unirii, la dezbinare, oferind exemple scripturistice și istorice și accentuând consecințele acesteia din mai multe puncte de vedere.

Datorită dezbinării, scrie el, am ajuns „proverb și clătire de cap între popoare”, slujind ca niște unelte străinilor care nu fac altceva decât „să îndese asupra noastră întunericul veacului, ca să nu se mai pomenească numele nostru înaintea lumii civilizate”.⁵

Căci, continuă el în alt loc, nu vrem ca dușmanii noștri sau străinii să zică despre noi că suntem „un

popor mic la suflet, brutal, învechit în zile rele, deprins a trăi în barbarie și sclavie ca într-un element natural”.⁶

În partea a doua a interesantei scrisori, Melchisedec Ștefănescu trece la ceea ce s-ar putea numi studiu de caz, adică se centrează acum pe istoria românilor analizând dezbinarea noastră prin vremi mai ales datorită aspirărilor străine și îndemnând la reflecție și autoevaluare, la pocăință și rugăciune, la încredințarea că Dumnezeu, „Dumnezeul părinților noștri”, spune el făcând un apel sentimental, se va milostivi de neamul nostru în aceste momente cruciale ale existenței sale. Ca și în alte locuri și aici ilustrul arhimandrit invocă texte biblice de întemeiere și încurajare.

Dând dovadă de o admirabilă maturitate politică, părintele Melchisedec trece la un alt tip de argument, o fericită combinație între biblie și politică citând din *Regulamentul Organic* elementele care sunt baza unirii unui popor și descriind contextul politic european favorabil Unirii noastre și apoi revenind asupra tragediei înrobirii națiunii, a umilinței colonizării și a consecințelor nefaste ale acestora.

Apoi, cu un simț pedagogic deosebit de inspirat, în scopul eficienței impactului apelului său, el începe să se adreseze diferitor categorii de cititori fără a exclude vreuna. Apelul său la demnitate umană și națională este făcut pe rând, către „noblețea română”, deci elitele din orice domeniu de viață, către cler, către comercianți, către țărani.

Iată cum formulează într-un loc: „Așadar ce ziceți voi, fraților români! Veți zice oare: vrem să fim totdeauna slabi și prin urmare să lingușim totdeauna pe acei pe care nu-i iubim și să ne târâm înaintea lor ca să ne despoaie?”⁷

Elitei li se adresează astfel: „Ce voiești tu noblețea română, floarea nației noastre și care mai mult decât toți datorezi a te interesa de fericirea patriei?” Voiești oare ca în călătoriile prin țările civilizate totdeauna să fii silită a te rușina de tine însăși, să-ți ascunzi originea, să tănuiești nația și țara ta și să cauți a te ascunde sub o mască de Grec, Leah, Ungur sau alta oarecare în afară

de fața cea frumoasă de român? [...] Voiești să fii cinstită, mare și puternică? Ajută mai întâi patria ta să se facă cinstită, mare și puternică.”⁸

Cu aceleași cuvinte menite să stârnească revoltă și indignare în inimile cititorilor și ale ascultătorilor, dar și de îmbărbătare, se adresează și celorlalte categorii sociale menționate.

În încheierea elaboratului său discurs Melchisedec Ștefănescu folosește cuvinte mari, încurajante, despre strămoșii noștri, despre Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul și despre marile momente de demnitate istorică ale trecutului, atenționând că orice mare împlinire din existența unui neam cere și jertfă, ca atare anticiparea posibilităților greutăți trebuie să aibă ca menire hotărârea în depășirea lor și întărirea credinței în Dumnezeu în lupta neamului pentru o cauză dreaptă și plăcută lui Dumnezeu câtă vreme unirea în sine este un dar divin oferit oamenilor spre împlinire.

Concluzie

Și, așa cum ar zice într-o Sfântă Liturghie, „Sus să avem inimile”, Melchisedec Ștefănescu formulează în cuvinte fierbinți către popor marea sa rugămintă și îndemn totodată: „Se așteaptă acuma să se rostească și Români din ambele Principate: ne e milă de noi înșine, ne-am săturat de nenorociri, nu vrem să fim sclavi și să ne târâm înaintea mândriei și despotismului străin; vrem să gustăm și noi o fericire legală, de care se bucură națiile civilizate; nu vrem să mai fim în dezbinare, vrem să dăm mâna cu frații noștri, ca toți cu o gură și cu o inimă să mărim pe Dumnezeu și să lucrăm mântuirea patriei noastre, în înțelesul Europei civilizate.”⁹

Și în ciuda multor opreliști, românii din ambele principate au răspuns „prezent”.

Pr. Prof. Dr. Theodor Damian

Note

¹ Constantin Ciofu, „190 de ani de la nașterea episcopului Melchisedec Ștefănescu” (www.doxologia.ro/viata-bisericii/documentar...).

² Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Ed. Sofia, București, 2000, p. 388.

³ Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Ed. Știința, Chișinău, 1993, pp. 357-360.

⁴ Protosinghel Ioanichie Bălan, *Pateric românesc*, Editura Arhiepiscopiei Tomisului și a Dunării de Jos, Galați, 1990, p. 476.

⁵ xxx, *Biserica Ortodoxă Română și Unirea Principatelor*, ed. Cuvântul Vieții a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 2009, p. 18.

⁶ *Ibidem*, p. 23.

⁷ *Ibid.*, pp. 19-20.

⁸ *Ibid.*, p. 20.

⁹ *Ibid.*, p. 19.

The Sunday of Orthodoxy celebrated in Chicago

The Sunday of Orthodoxy was also celebrated in a special manner for yet another year in Chicago. After two years of severe pandemic, with many restrictions, the Orthodox in the Chicago Metropolis rejoiced at the chance to meet each other again, to serve, and to thank God for His gifts.

At *Ss. Constantine and Helen Romanian Orthodox Cathedral*, the Divine Liturgy was celebrated by His Eminence Metropolitan Nicolae and the Cathedral's clergy. At the time of the homily, HE Nicolae explained the history and the significance of the feast of the *Sunday of Orthodoxy* as presented in the *Pastoral Letter of the Holy Synod of the Romanian Orthodox Church at the Sunday of Orthodoxy*:

"The Sunday of Orthodoxy, celebrated since 843 throughout Orthodox Christendom, reveals God's unceasing care for the Orthodox Church. When we honor, venerate, and kiss the Holy Icons with piety, we meet with Christ, the Mother of God, and the Saints of God. Saint Theodore the Studite states very clearly that the veneration of the icon of Christ is directed to the Person of Christ:

"The icon of Christ is nothing else but Christ, obviously apart from the difference of substance, as has already been shown many times. That is why its worship is a worship of Christ, because it is not the matter of the icon that is worshiped, but only Christ, the One depicted in it. And those who have only one depiction have one worship."

Therefore, we believe and confess as the God-bearing Fathers believed and confessed that, in the holy churches, when we participate in the Divine Liturgy, *we share in the sanctifying divine grace by listening to the Holy Gospel, by praying in front of the Holy Icons, and most fully, through communion with the Body and Blood of Christ in the Holy Eucharist.* When we worship the icon of Christ, the Lord Jesus Christ is before us, and when we partake of the Body and Blood of Christ, the Lord Jesus Christ becomes a part of us, that is, He becomes the Life of our lives (cf. *John 6:53-54*)."

After the Divine Liturgy, the children from the Sunday School of the Cathedral organized a procession with the holy icons starting from the

church, and finishing in the social hall of the Cathedral, where they sang Lenten hymns.

In the evening, clergy and Orthodox believers in the Chicago area met at *St. George Antiochian Orthodox Church* in Cicero, Illinois for the Pan-Orthodox Vespers. Organized by the *Chicago Orthodox Clergy Association*, the Vespers service was a moment of true Orthodox communion. Six hierarchs, 30 priests and deacons, and more than 400 believers in the Chicago area prayed together on this holy day. Special prayers were said for peace in Ukraine and for the health of His Eminence Archbishop Paul (OCA – Midwest Diocese). His Eminence Metropolitan Nicolae, the ministering priests, and many believers of the of *Ss. Constantine and Helen Cathedral* participated at this pan-Orthodox service. The speaker of the evening was His Grace Bishop Maxim of the Serbian Orthodox Diocese for the Western USA.

At the end of the Vespers service, the *Synodicon of Orthodoxy*, the common confession of the true faith, was read. A procession with the holy icons concluded this service of the Pan-Orthodox Vespers in Chicago.

Povestea a 20 de ani de românism în vestul statului New York – o zi de bucurie și de binecuvântare la biserica Sf. Treime din Rochester/Victor NY

Duminică 13 februarie 2022 a fost prilej binecuvântat pentru comunitatea Bisericii închinată Sfintei Treimi dar și Sf. Împărătese Teodora (11 februarie) din Victor, NY păstorită de părintele protopop Daniel Ene, prin vizita IPS Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae. A fost o dublă sărbătoare, hramul al doilea al parohiei Sf. Împărăteasă Teodora a Bizațului și aniversarea de 20 de ani de la începuturile bisericii în această parte a lumii.

Programul a început cu Slujba Utreniei și a continuat cu Sfânta Liturghie Arhierescă oficiată de către Înaltpreasfințitul Părinte Nicolae alături de care a slujit preotul paroh Daniel Adrian Ene și părintele Ștefan Drăgoi de la parohia Sf. Maria din Norfolk VA. Sfânta Liturghie a fost urmată de slujba parastasului pentru ctitorii bisericii mutați la Domnul.

Credincioșii prezenți la sfintele slujbe au putut aduce cinstire sfintelor moaște aflate în această biserică: moaștele Sfintei Împărătese Teodora a Bizațului, ale Sfântului Ioan Maximovici, ale Sfintei Mare Mucenițe Ecaterina, ale Sfintei și dreptei Ana, Mama Fecioarei Maria, ale Sf. Mucenic Efrem cel Nou, papucul Sf. Cuv. Gherasim din Kefalonia, precum și un veșmânt al Sfintei Filoftea de la Curtea de Argeș.

În cuvântul de învățătură care a urmat IPS Mitropolit Nicolae a vorbit despre însemnătatea Duminicii a 33-a după Rusalii, a Vameșului și Fariseului, aducând lacrimi în ochii celor prezenți prin profunzimea cuvântului adus. Smerenia și rolul ei în urcușul duhovnicesc a fost tema principală a mesajului transmis. Înaltpreasfinția Sa a vorbit și despre perioada Triodului pe care am început-o și despre viața Sf. Împărătese Teodora.

La finalul cuvântului a felicitat pe părintele paroh și toți ostenitorii parohiei pentru realizările acestei parohii

model, în acești 20 de ani și a dăruit ca semn de recunoaștere o placă de merit care să marcheze acest moment și care mărturisește următoarele:

“NICOLAE, by the Grace of God, Metropolitan of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas, We give thanks to the God and Father of our Lord Jesus Christ, praying always for you, since we Heard of your father faith in Christ Jesus and of your love for all the Saints, according to the words of St. Paul (Col 1, 3-4), WE HAVE DEEMED WORTHY OF RECOGNIZING, the 20th ANNIVERSARY OF HOLY TRINITY ROMANIAN ORTHODOX CHURCH, VICTOR NEW YORK and GRANTING this MERIT CERTIFICATE, as a testimony for ages to come, praying the Almighty God to reward all clergy and faithful of this parish with complete health and good progress in all things. February 13, 2022”

Tot cu acest prilej a acordat familiei Elena și Ioan Bocirnea *Crucea Mitropolitană Americană* pentru mireni, cea mai înaltă distincție acordată mirenilor din Mitropolia noastră pentru jertfa, dedicația și dragostea lor pentru Hristos și Biserica din Rochester NY de-a lungul celor 20 de ani.

La final, Pr. Paroh Daniel Ene a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae pentru slujirea liturgică, și pentru toată grija părintească pe care a purtat-o în acești 20 de ani parohiei și sfinției sale, mărturisind amintiri ale primei întâlniri de fondare a bisericii din Rochester NY ce a avut loc în 26 ianuarie 2002 și subliniind că această sărbătoare este doar începutul unei povești de românism de peste 20 de ani în vestul statului New York. Vor urma și alte două evenimente dedicate aniversării: în data de 12 iunie 2022 vom sărbători hramul principal închinat Sfintei Treimi, iar în data de 9 octombrie 2022 vom aniversa și 20 de ani de preoție ai părintelui. Părintele Daniel a dăruit apoi o icoană pictată, reprezentând pe Sfântul Gheorghe Pelerinul, ocrotitorul parohiilor românești de pe Coasta de Est a SUA, al cărui pelerinaj cu sfintele sale moaște tocmai s-a încheiat în parohiile Mitropoliei noastre din SUA cu binecuvântarea PF Patriarh Daniel și a IPS Mitropolit Teofan al Moldovei și Bucovinei.

Ziua de bucurie și binecuvântare s-a încheiat în sala socială a bisericii care a devenit neîncăpătoare pentru numărul celor prezenți la masa festivă închinată acestei zile și oaspetelui, IPS Mitropolit Nicolae. Bucatele, bucuria tuturor au fost încununate de un mini-concert de pian susținut de domnul doctor Mihai Dascălu și tânăra Elena Coman.

Slavă lui Dumnezeu pentru toate!

Pr. Paroh Daniel Ene

Tabăra de familie *Sfinții Mucenici Montanus și Maxima* Mono, Ontario - 2022

Cu Hristos în inimi și cu soarele în priviri!

Uniți în rugăciune, părtași la comuniune, voie bună și sărbătoare în marea familie a Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei. Așa poate să fie descris, în cuvinte puține, cel de-al șaselea eveniment organizat la Mono, Ontario în ultima jumătate de an, cu și pentru tineri de către Departamentul de Educație al Episcopiei noastre, cu binecuvântarea și cu participarea Preasfințitului Părinte Ioan Casian.

Desfășurată pe perioada 18-21 februarie 2022, tabăra de familie a Episcopiei noastre, având ca ocrotitorii pe Sfinții mucenici daco-romani, Preotul Montanus și soția sa Maxima, a reunit copiii, tineri și familii, atât din orașe ale provinciei Ontario, cât și din Montreal. Acest eveniment ne-a prilejuit să retrăim bucuria de a fi împreună în marea familie a Episcopiei, tocmai în perioada când oficialitățile civile ale provinciei Ontario au dedicat ziua de 21 februarie, drept "sărbătoarea familiei." Cu bucuria rugăciunii comune de dimineață și de seară, prin vivacitatea dezbaterilor la conferințele ținute, s-au dat uitării toate tristețile, depărtările și distanțările din ultimii doi ani, iar prietenii de ani și ani au fost reînnoțite.

Am participat, de asemenea, cu multă bucurie la Sfintele Liturghii arhieresti. Sâmbătă 19 februarie 2022, Preasfințitul Ioan Casian, însoțit de un sobor alcătuit de Părinții: Viorel Țencaliuc (Protopop, Canada Centru), Protosinghelul Maxim Morariu, Petre Busuioc, Dragoș Giulea, Nicolae Codrea, Iulian Stoica, Lucian Azoitei și Emanuel Țencaliuc, l-a hirotonit diacon pe rasoforul Policarp.

În a doua parte a zilei de sâmbătă, părinții și bunicii, împreună cu chiriașul nostru și preoții, au participat la o conferință susținută pe platforma

zoom de către **Pr. Prof. Ioan Cristinel Teșu**, cu tema *Rugăciunea în familie*. Între timp, cei mai mici au înfruntat viscolul de afară sau au rămas înăuntru, descoperind tainele picturii icoanelor pe sticlă, jucând ping-pong, mini-fotbal, rock climbing, etc.

În dimineața zilei de duminică, participanții au trăit bucuria rugăciunii împreună, iar membrii ROYA - Canada au dat răspunsurile la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie oficiată de către Chiriașul Canadei împreună cu Părintele Protopop Viorel Țencaliuc, Părintele Protosinghel Maxim Morariu și Părintele Constantin Lupașcu. Momentul hirotoniei într-un preot a diaconului Policarp a constituit o mare bucurie și împlinire, atât pentru mănăstirea de la Mono, cât și pentru marea familie a eparhiei. Axios!

Conferința zilei de duminică a fost susținută de către **Părintele Prof. Patriciu Vlaicu**, având ca temă *Familia și rugăciunea în Biserică / comunitate*. Apoi, Părintele Protosinghel Maxim Morariu a vorbit participanților despre Sfinții mucenici, ocrotitori ai taberei noastre - Preotul Montanus și soția sa Maxima - modele de jertfelnicie ca familie pentru Hristos.

Vorbind despre misiunea importantă de educație religioasă a copiilor și tinerilor parohiilor noastre prin diferite activități, dar mai ales prin participarea la rugăciunea comună de acasă și de la biserică, Preasfințitul Părinte Ioan Casian a spus în cuvântul de încheiere al taberei noastre: *"Biserica, Școala și Familia, împreună pun bazele formării duhovnicești a generațiilor care vor asigura longevitatea, întărirea în credința ortodoxă și creșterea comunității noastre aici în Canada."*

Carmen Ognean

PASTORALĂ

LA PRAZNICUL ÎNVIERII DOMNULUI 2022

† IOAN CASIAN
din mila lui Dumnezeu

Episcop al Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei

lubitudinii cler și dreptslăvitorilor creștini,
pace și bucurie de la Hristos Domnul Cel Înviat, iar de la noi arhierescă binecuvântare.

*“Toți aceștia într-un cuget stăruiau în rugăciune,
împreună cu femeile și cu Maria, mama lui Iisus,
și cu frații Lui.” (Fapte 1,14)*

Hristos a înviat!

Intâlnirea cu Hristos cel înviat este izvor de comuniune în rugăciune cu Dumnezeu și cu aproapele. Cartea Faptele Apostolilor ne vorbește despre ultima întâlnire a Mântuitorului Iisus Hristos înviat cu ucenicii Săi înainte de înălțarea la ceruri¹ și ceea ce a urmat: *“Atunci ei s-au întors la Ierusalim de la muntele ce se cheamă al Măslinilor, care este aproape de Ierusalim, cale de o sâmbătă. Și când au intrat, s-au suit în încăperea de sus, unde se adunau de obicei: Petru și Ioan și Iacov și Andrei, Filip și Toma, Bartolomeu și Matei, Iacov al lui Alfeu și Simon Zelotul și Iuda al lui Iacov. Toți aceștia, într-un cuget, stăruiau în rugăciune împreună cu femeile și cu Maria, mama lui Iisus și cu frații Lui” (Fapte 1,12-14).* Întâlnirea cu Hristos cel înviat constituie Biserica. În urma întâlnirii cu Hristos, Sfinții Apostoli se întorc la Ierusalim și, împreună cu Maica Domnului, cu celelalte femei și alți ucenici, alcătuiesc prima Biserică sau comunitate care se adună și se roagă în numele Lui. Din primele momente ale constituirii Bisericii vedem că rugăciunea și comuniunea sunt elementele esențiale ale comunității creștine. Ucenicii nu fac altceva decât să urmeze calea învățată și practică de Hristos.²

Adunarea într-un cuget și stăruința în rugăciune este împlinirea invitației făcută de Hristos ucenicilor la Cina cea de Taină³ de a face toate în numele Lui. Aceasta este Biserica. Rugăciunea și comuniunea sunt semnele distincte și pilonii fundamentali ai Bisericii celei vii. Hristos Domnul își alege mai întâi ucenicii⁴ și îi introduce în comuniunea și viața lui Dumnezeu întrupat, manifestate vizibil prin cuvântul cu putere multă, minunile, învierile din morți și toate faptele Mântuitorului Hristos.

După învierea Lui cea de a treia zi, Hristos îi face pe ucenici părtași tainei Învierii Sale ca garanție, pregustare și realitate deja prezentă a lumii viitoare aici și acum: *“Dar când mergeau ele⁵ să vestească ucenicilor, iată Iisus le-a întâmpinat, zicând: Bucurați-vă! Iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui și I s-au închinat” (Matei 28, 9).* *“Iar cei unsprezece ucenici au mers în Galileea, la muntele unde le poruncise lor Iisus. Și văzându-L, I s-au închinat, ei care se îndoiseră” (Matei 28, 16-17).* *“Și, când a stat împreună cu ei⁶ la masă, luând El pâinea, a binecuvântat și, frângând le-a dat lor. Și s-au deschis ochii lor și L-au cunoscut; și El s-a făcut nevăzut de ei (...)(Luca 24, 30-31).* Învieria lui Hristos este evenimentul central și fondator al Bisericii. Din puterea înnoitoare și restauratoare a ei se revarsă peste Biserică și peste lume harul mântuitor. În persoana Sa proprie, Hristos

înfăptuiește răscumpărarea și îndreptarea pentru noi.

Însă, omul, umanitatea după căderea din rai era rănită de păcat și de moarte și avea nevoie de vindecare. Cum se putea face aceasta? *“Ei bine, care este leacul acesta (împotriva păcatului, stricăciunii și morții – n.n.)? – se întreabă Sf. Grigore de Nyssa. Nimic altceva decât trupul acela ce s-a arătat mai presus de moarte și s-a făcut început al vieții noastre. Căci după cum zice Apostolul, puțin aluat dospește toată frământătura” (1 Corinteni 5,6) tot astfel trupul lui Dumnezeu intrat în trupul nostru întreg îl preface și îl transformă. (...) Întrucât numai trupul în care Hristos s-a întrupat a primit această binecuvântare, și întrucât nu e cu puțință ca trupul nostru să ajungă nemuritor, decât numai dacă prin comuniunea cu Cel nemuritor, împărțându-se astfel din nesticăciune, iată de ce trebuie să cercetăm cum e cu puțință ca acel trup care se împarte neîncetat la atâtea mulțime de credincioși de pe tot pământul, să rămână întreg în fiecare părticică a sa deși se dă fecăruia în întregime.”⁷* Ceea ce ne vindecă pe noi de moarte și de stricăciune este trupul dător de viață, nemuritor și nesticăcios al Domnului Hristos. Numai el a dobândit această calitate. În rai nemurirea omului era asigurată de rămânerea în comuniunea cu Dumnezeu. După venirea lui Hristos viața veșnică și îndreptarea depind de aceeași rămânere în comuniunea cu Dumnezeu prin Hristos. Omul nu putea să se vindecă pe sine însuși de stricăciune și moarte fără primirea trupului Celui nemuritor adică Hristos prezent în Sfânta Euharistie. Moartea a fost biruită mai întâi în Trupul lui Hristos și tot în el au fost dobândite nemurirea și nesticăciunea. Numai participând prin comuniune la el omul poate dobândi viața veșnică. El înnoiește, restaurează și răscumpără viața noastră prin înviere. Sfânta Euharistie este Trupul și Sângele lui Hristos, adică noua umanitate. Ea este darul lui Dumnezeu pe care omul îl primește în cadrul Sfintei Liturghii.

Sf. Grigore de Nyssa spune că Hristos prin Sfânta Euharistie se dăruiește în întregime fiecărui credincios. El devine în același timp început și temelie a vieții celei noi în fiecare persoană dar și a comuniunii dintre ele pentru că este prezent întreg în fiecare. Viața fiecărui creștin și comuniunea dintre ei dobândește temelie purtătoare de viața nouă și nemurire. *“Tu Te-ai făcut rudă cu noi după trup, noi am fost făcuți ruda Ta prin dumnezeire./ Căci luând trup ne-ai dat nouă Dub dumnezeiesc” – spune Sf. Simeon Noul Teolog. (...) Ne facem mădulare ale lui Hristos,/ iar Hristos mădularele noastre./ Și mâna lui Hristos și picioarele lui Hristos sunt ale mele.”⁹* Trupul nostru eclesial devine trupul lui Hristos. El este capul Bisericii iar noi membrele ei. Prin vinele trupului eclesial curge sângele vieții celei noi a lui Hristos. Sfânta Euharistie devine medicamentul care ne vindecă de păcat și de moarte. Ea întărește comuniunea

între credincioși și ne deschide viața către veșnicie.

În Hristos împreună devenim templu, Biserică sau casă a lui Dumnezeu: "(...) și ne faci pe fiecare casă și locuiești în noi toți/ și Tu te faci casă tuturor, și locuim în Tine./ fiecare dintre noi Mântuitorule, întreg cu Tine întreg/ și Tu ești cu fiecare dintre noi, singur cu el singur/ și în același ești întreg singur deasupra noastră"¹⁰ – spune Sf. Simeon Noul Teolog. În Hristos, adică în Biserică, rugăciunea și comuniunea rămân elementele principale ale plămădirii noii umanități. La baza lor stă prezența lui Dumnezeu în întregime în fiecare în mod individual și în toți la un loc. În templu lui Dumnezeu care este Biserica trăim învierea lui Hristos în mod personal și comunitar.

Scopul vieții noastre este restabilirea comuniunii cu Dumnezeu prin Sfânta Euharistie: "Ai auzit cum împărtășirea dumnezeieștilor și preacuratelor Taine este viața veșnică și că pe cei care au viața veșnică, pe aceia spune Domnul că îi va învia în ziua de apoi – spune Sf. Simeon Noul Teolog."¹¹ Euharistia reprezintă viața veșnică trăită anticipat în Biserică. Prin Hristos prezent în ea avem premisele învierii de obște.

Iubiți frați și surori în Domnul,

Anul 2022 a fost proclamat de Patriarhia Română *Anul Omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și Anul comemorativ al Sfinților isihaiști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț*. Este un an în care atenția noastră trebuie să se îndrepte în direcția sporirii rugăciunii. Ea înseamnă a vorbi sau a dialoga cu Dumnezeu în comuniune și în mod personal. Cele două feluri de rugăciune – personală și comunitară – sunt complementare. Ele se sprijină și se întăresc una pe alta. În primul rând rugăciunea împreună ne face să stăruim 'într-un cuget' întărind astfel unitatea Bisericii în calitate de comunitate după modelul primilor ucenici. În al doilea rând rugăciunea personală ne arată calitatea ireductibilă și valoare de neprețuit a persoanei umane. Este un fin echilibru pe care Biserica a încercat de-a lungul timpului să-l mențină între comunitate și persoană. Nu puține au fost însă ideologiile de ieri și de astăzi care au înclinat de o parte sau de alta a acestui fel de a fi firesc, normal, echilibrat și autentic pe care îl propune Biserica.

Pe durata celor doi ani de pandemie am trăit momente de slăbire a sensului eclesial al comuniunii datorită restricțiilor sanitare. De curând lumea întreagă și mai ales cea ortodoxă este zguduită de conflictul armat dintre Rusia și Ucraina. Acesta și altele asemenea nu de mult timp terminate sunt evenimente care trebuie să ne readucă aminte tuturor de realitatea violenței și morții prezente în

societatea noastră. Ele ar trebui să ne convingă și mai mult despre necesitatea dialogului, comunicării și comuniunii dintre noi, ca mijloace în vederea rezolvării acestor probleme. De asemenea ar trebui să ne facă să înțelegem mai bine golul profund lăsat prin pierderea de vieți omeneste, prin suferințele provocate de pagubele materiale incalculabile și alte urmări imposibil întotdeauna de prevăzut. Conflictele nu ar trebui să justifice nevoia de a crea mai multe mijloace care să continue acest ciclu al violenței și morții așa cum se întâmplă astăzi și s-a întâmplat și în trecut. Altfel vom fi participanți în același spectacol care se repetă de fiecare dată cu alți actori, într-un alt context cultural și material, dar cu același scenariu aducător de suferință și moarte. Rațiunea de a fi și de a seduce a acestor conflicte de cele mai multe ori este disimulată în 'temeiuri legislative, legale, ba chiar umanitare.' Însă, la o mai atentă analiză în timp în lumina Sfințelor Scripturi, a cuvintelor, vieții și faptelor lui Hristos, toate acestea se dovedesc sărace, înșelătoare, păgubitoare și aducătoare de adâncă suferință.

Anul rugăciunii ne îndeamnă la o înnoirea a felului nostru de a fi în Dumnezeu și în relațiile noastre cu aproapele. Este o ocazie să punem temelii noi etosului nostru creștin de zi cu zi în viața personală și în cea comunitară, ca *eclesia*. Hristos și lucrarea Sa mântuitoare este începutul, sfârșitul și împlinirea a toate. El este Cel care reclădește și face noi toate: "Și pe toate cele urâte le va face frumoase,/ împodobindu-le cu frumusețea și slava dumnezeirii – spune Sf. Simeon Noul Teolog / Și vom deveni toți împreună dumnezei prin Dumnezeu./ nemaivăzându-ne urâtenia trupului nostru,/ ci făcându-ne întregi asemenea trupului lui Hristos. Și fiecare mădular al nostru va fi Hristos întreg."¹² Împărtășirea de Dumnezeu și viața cea nouă ne redă frumusețea și slava cu care fusesem înzestrați de Dumnezeu în rai. Ceea ce este Hristos prin natură vom deveni noi după har adică fiii și fiicele lui Dumnezeu.

Cu ocazia Praznicului Învierii Domnului, să ne apropiem și să ne împărtășim cu Hristos Domnul; să-L slăvim, bucurându-ne de darul vieții și mântuirii dat nouă în Biserică! Fie ca bucuria învierii Domnului Hristos să se răspândească în viața fiecăruia spre înnoire și viață veșnică!

"Harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Dub să fie cu voi toți!"¹³

HRISTOS A ÎNVIAT!

Al vostru către Hristos-Domnul rugător și de tot binele doritor,

† IOAN CASIAN

Saint-Hubert/Montreal 2022

Note

¹ Fapte 1,1-11.

² Matei 14,13-23; Marcu 6,34-46; Luca 9,11-20; Ioan 6,2-15.

³ "Și luând pâinea, mulțumind, a frânt și le-a dat lor, zicând: Acesta este Trupul Meu care se dă pentru voi; aceasta să faceți spre pomenirea Mea. Asemenea și paharul, după ce au cinat, zicând: Acest pahar este Legea cea nouă, întru Sângele Meu, care se varsă pentru voi" (Ioan 22,19-20).

⁴ Matei 4,18-22; Marcu 1,16-20; Luca 5,2-11; 6,13-16.

⁵ Femeile mironosițe.

⁶ Luca și Cleopa.

⁷ Sf. Grigore de Nyssa. *Despre Suflet și Înviere*. (traducere, note și comentarii Pr. Grigore Teodorescu), (București, Herald, 2003), 192-193.

⁸ Imn 15, p 380-381.

⁹ Imn 15, p 381.

¹⁰ Imn 15, p 380-381.

¹¹ Sf. Simeon Noul Teolog. *Discursuri teologice și etice. Scrieri I*. (studiu introductiv și traducere diac. Ioan I. Ică jr.), (Sibiu, Deisis, 1998), 211.

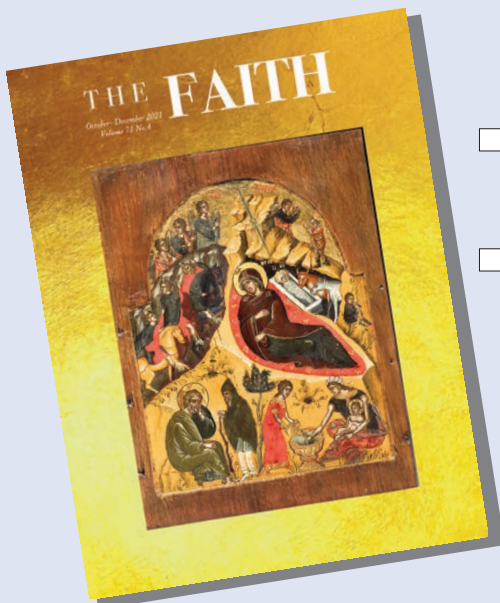
¹² Imn 15, p 384.

¹³ Sf. Liturghie a Sf. Ioan Gură de Aur.

THE FAITH

Credința

Romanian Orthodoxy in America

- YES! I want to subscribe to *Credința / The Faith Magazine*
One year subscription (4 issues) — \$ 10 USD / 15 CAD
- YES! Please send me the *2022 The Faith Almanac*
(Almanahul Credința) — \$ 10 USD / 12 CAD

Make checks payable and mail to:

Vă rugăm să trimiteți comanda pe numele și adresa Arhiepiscopiei:

Romanian Orthodox Metropolis of the Americas

5410 North Newland Avenue • Chicago IL 60656-2026 • USA

Name: _____

Address: _____
_____

City: _____

State: _____

Zip: _____

Country _____

Phone: _____

